

TRIMITAS

GERIAUSIAS ŠAULIŲ SKYRIUS:

vienas už visus,
visi už vieną

9771392475004

1,99 €

©„Trimitas“, 2022
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753

Autorių dėmesiui - medžiagų
kitam numeriui laukiame iki
einamojo mėnesio 10 dienos
imtinai!

ŠIAME NUMERYJE:

- 2 **LŠS KRONIKA.** Kilnus tikslas suburia | IRENA ŠALAVIEJIENĖ
- 3 **JAUNIEJI ŠAULIAI.** Jaunųjų šaulių būrelyje - gyvybiškai svarbios žinios, varžybose - puikūs pasiekimai
- 4 **ĮGŪDŽIAI.** Šaulių kulkosvaidininkų gretos didėja
- 5 **PRATYBOS.** Pratybose: naujokai ir patyrę šauliai
- 6 **PRATYBOS.** „Dūkijos šaulys 2022" | EGIDIJUS PAPEČKYS
- 8 **VARŽYBOS.** Geriausio šaulių skyriaus varžybos: tobulėjimui ribų nėra | VALDAS KILPYS
- 10 **VIENI IŠ MŪSŲ.** Kartą po kartos - ar pasikartos vieningumo fenomenas? | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 16 **NUOMONĖ.** Mūsų apsisprendimo šifras | VALDAS KILPYS
- 18 **IŠMOKTOS PAMOKOS.** O peili, priešė mano! Arba kaip saugiai naudoti savo geriausią draugą | EDUARDAS KLIMENKA, GABRIELIUS E. KLIMENKA
- 20 **PARAMEDIKO UŽRAŠAI.** C (circulation) - kraujotaka | ROBERTAS KNISPELIS
- 22 **GYNYBA IR TECHNOLOGIJOS.** „Haenel CR223": tradicijų ir inovacijų dermė | VALDAS KILPYS
- 24 **GINKLO BROLIAI.** Atvirų durų dieną dingsta visos dvejonės | LINA VAITIEKŪNAITĖ
- 26 **KARINĖ TECHNIKA.** Karo lauko virtuvė | RAMINTA KIUDULIENĖ
- 28 **SAJA.** Sajos atkūrimas | KAROLINA KINDERYTĖ
- 30 **V. PUTVINSKIO-PŪTVIO KLUBAS.** Kovoiant su ugnimi | STASYS IGNATAVIČIUS
- 32 **ĮDOMIOJI ISTORIJA.** Olakalnis, vadinamas Šauliakalniu | BIRUTĖ MALAŠKEVIČIŪTĖ
- 34 **LAUKO VIRTUVĖ.** Koldūnai | VYTARAS RADZEVIČIUS
- 36 **KNYGA.** Kovai su priešu ir karui reikia ruoštis dar taikos metu

Vyr. redaktorė Dovilė Pukertaitė
Kalbos redaktorė Sandra Balžekaitė
Korespondentas Valdas Kilpys
Dizainas Greta Janutyte,
Paulius Budrikis (CRITICAL)

Redakcijos kolegija:
Dovilė Pukertaitė
Tadas Venskūnas (LŠS vado pavaduotojas,
jaunųjų šaulių vadas)
Irena Šalaviejiene (LŠS išėivijoje šaulė)
Gražvydas Zulanis (CV narys)
Skaidrilė Grigaitė-Mockevičienė (LŠS studentų
korporacijos „Saja“ narė, CV narė)
Gediminas Jankus (CV narys)
Edgaras Diržius (CV narys)

Atstovai užsienyje: LŠS išėivijoje (JAV) J. R. Butkus
Torontas (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis

Viršelio autorius: Valdas Kilpys

Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga
facebook.com/sauliusajunga.lt

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva.
el. p. redakcija@sauliusajunga.lt

Kasdienes naujienas apie Lietuvos šaulių sąjungą
skaitykite oficialiame tinklalapyje www.sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių
nuomone. Rankraščiai negražinami ir nerecenzuojami.

Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.
Spausdino UAB „JUDEX SPAUDA“
Europos pr. 96C, LT-46351, Kaunas

Projektą „Stipri valstybė – kritinio proto ar mąstymo diktatūros
dilema“ (straipsniai: „Kartą po kartos – ar pasikartos
vieningumo fenomenas?“, „Mūsų apsisprendimo šifras“) remia
Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

2022 m. skirta 6000 eurų.

KILNUS TIKSLAS SUBURIA

1

TEKSTAS IR NUOTRAUKA: Irena Šalaviejiėnė

1. Išeivijos šauliai Čikagoje susitiko su broliu šauliu iš Lietuvos.

Lietuviai, nors ir išsibarstę visame pasaulyje, aktyviai remia Ukrainą. Daugeliui išeivijoje gyvenančiųjų karas Ukrainoje primena trėmimus ir sovietų okupacijos laikus. Daugelis jų turi ukrainiečių draugų, mato jų išgyvenimus, todėl tylėti ir likti abejingiems tiesiog neįmanoma.

„LŠSI šauliai palaiko Ukrainos žmones ir smerkia Rusijos karinę agresiją, kuri pažeidė tarptautines teises ir sutartis. Reikia remti Ukrainą, nes ji viena kovoja už mus visus. Ir mes nepamiršome 1939 metų. Tik būdami vieningi galime laimėti kovą prieš blogį“, – sakė vadas Ovidijus Bernatonis.

JAV lietuviai gegužės 7 dieną Čikagoje, „Compass“ arenoje, surengė labdaros koncertą „Už taiką ir gyvenimą“, o surinktą paramą skyrė Ukrainos vaikams. LŠS Išeivijoje šauliai aktyviai dalyvavo koncerte ir finansiškai parėmė šią akciją. Paramos renginyje dalyvavo žinomi Lietuvos ir Amerikos lietuvių atlikėjai. Brolis šaulys Gabrielius Liaudanskas-Svaras – vienas jų. Renginio metu susitikę šauliai turėjo puikią progą susipažinti, pasikalbėti apie pastarųjų metų įvykius ir krizių suvaldyme aktyviai dalyvaujančius šaulius. Kadangi apie išeivijoje veiklą vykdančius šaulius Gabrielius nebuvo daug girdėjęs, maloniai nustebintas brolis šaulys daugiau susižinojo apie šaulišką veiklą už Atlanto. Išeivijos šauliai svetingai sutiko brolių šaulių iš Lietuvos, surengė jam trumpą pažintinę ekskursiją po Jaunimo centrą.

Pasak išeivijos šaulių, aktyvaus šaulio G. Liaudansko-Svaro pavyzdys dar labiau paskatins išeivijos šaulius aktyviau dalyvauti šauliškoje veikloje ir dirbti Tėvynės labui. x

JAUNŪJŲ ŠAULIŲ BŪRELYJE – GYVYBIŠKAI SVARBIOS ŽINIOS, VARŽYBOSE – PUIKŪS PASIEKIMAI

„Trimito“ informacija
NUOTRAUKA: Gabrielė Guruškinaitė

Jaunųjų šaulių gelbėtojų būrys iš Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės balandžio 15 dieną dalyvavo Kauno „Santaros“ gimnazijoje vykusiame Lietuvos mokyklų Pirmosios medicinos pagalbos varžybose. Šaulių sąjungai atstovavo dvi komandos – viena jų užėmė trečiąją, kita – dešimtąją vietą iš trisdešimties komandų, suvažiavusių iš visos Lietuvos. Pasak jaunųjų šaulių būrelio vadovės Gabrielės Guruškinaitės, šios žaidynės buvo geras išbandymas jauniems šauliams, kurio metu kiekvienas turėjo progą pasitikrinti savo žinias, įsivertinti, kur dar reikia pasistengti ir tobulėti. Pasak būrelio vadovės, jauniems šauliams greičiausiai pavyko įsisavinti pradinio gaivinimo, masyvaus kraujavimo iš galūnių ir jungties vietų bei užspringimo temas.

1. Jaunieji šauliai atstovavo Lietuvos šaulių sąjungai Pirmosios medicinos pagalbos varžybose.

1

Pasiruošimas žaidynėms buvo įtemptas – komanda susitikdavo 2–3 kartus per savaitę, kiekvienas aukodavo savo laisvą laiką, nes stengėsi kiek įmanoma geriau pasiruošti. „Vaikai priklauso jaunųjų šaulių gelbėtojų būriui, tad visi jame esantys savo noru mokosi, yra motyvuoti ir atsakingi. Niekada nebūčiau pagalvojusi, kad per pusantro mėnesio galima taip gerai išmokyti pirmosios medicinos pagalbos algoritmus“, – pasakojo būrelio vadovė G. Guruškinaitė.

Varžybų metu siekiama skatinti mokinius pritaikyti turimas pirmosios medicinos pagalbos teikimo žinias, mokytis kritiškai mąstyti ir išmintingai elgtis ištikus nelaimėi. Dalyviai sprendė teorijos testą ir sumodeliuotose situacijose turėjo priimti teisingus sprendimus bei tinkamai atlikti veiksmus nelaimingo atsitikimo metu esant galūnės amputacijai, pradinio gaivinimo metu, užspringus, esant traukuliams su sužalota galva, kad padėtų sužeistajam tinkamai įmobilizuoti

svetimkūnį, rankos lūžį. Jaudulys ir daugiau atsakomybės viską atlikti tinkamai buvo jaučiami visų žaidynių metu, nepaisydami to, jaunieji šauliai puikiai pasirodė, nes yra motyvuoti ir turintys daug noro išmokyti pirmosios medicinos pagalbos teikimo. „Kiek teko stebėti vaikus žaidynių metu, jie labiausiai sutriko atlikdami sunkiausią žaidynių užduotį – galūnės amputacija esant neatsargiam naudojimuisi darbo staklėmis. Daugiausia streso kėlė netikras kraujas, galūnės imitacija šalia paciento, jo isterija“, – pasakojo G. Guruškinaitė.

Lietuvos šaulių sąjungoje tiek suaugę, tiek jaunieji šauliai turi galimybę mokytis pirmosios medicinos pagalbos teikimo, nes šios žinios – gyvybiškai svarbios ir gali būti panaudojamos bet kur ir bet kada. Juk niekada nežinai, kada kokia nelaimė išstiks. „Esu tikra, kad šie laimėjimai motyvuos jaunuosius šaulius toliau tobulėti ir gilintis į gyvybiškai svarbias žinias“, – mintimis dalijosi G. Guruškinaitė.

SVEIKINAME

Trečią vietą užėmusios komandos narius:

Dagnę Putinaitę, Eriką Kadišą, Edmundą Lekstutį.

Dešimtą vietą užėmusios komandos narius:

Martyną Nikolaičiuką, Mindaugą Bartusevičių, Žygimantą Zienių. x

2

ŠAULIŲ KULKOSVAIDININKŲ GRETOS DIDĖJA

1

„Trimito“ informacija
NUOTRAUKOS: Toma Valančiūtė

Gegužės 7–8 dienomis Tauragėje vyko Lietuvos šaulių sąjungos organizuojamas MG-3 kulkosvaidininko kursas, kuriame dalyvavo apie 20 šaulių iš visų rinktinių ir 5 Lietuvos šaulių sąjungos ir Krašto apsaugos savanorių instruktoriai, kurie dalijosi savo žiniomis ir vertino šaulių pasiekimus. Pasak kurso vadovo LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės vado ats. mjr. Kęstučio Baužos, kursantai susirinko labai motyvuoti ir jau susipažinę su teorine medžiaga apie kulkosvaidžio MG-3 sandarą ir techniniais taktiniais duomenimis, t. y. šaudymo nuotoliu, greitošauda, kulkos lėkimo nuotoliu, svoriu ir t. t.

3

Ginklui paruošti reikalingi du žmonės – šaulys ir padėjėjas. Tik jų bendra sąveika užtikrina ugnies efektyvumą. Kurso metu dėmesys buvo skirtas kulkosvaidžio sandarai, taip pat buvo mokomasi identifikuoti galimus gedimus ir juos pašalinti. Pasak kurso vadovo, šauliams tai ir buvo sudėtingiausia dalis – įvardyti, kodėl ginklas nešauda, nors yra užtaisytas, nustatyti ir pašalinti gedimą.

Šeštadienį išanalizavę ir geriau susipažinę su ginklo sandara, kulkosvaidžio priežiūrą ir atlikę MG-3 valdymo testus, sekmadienio rytą kursantai Žemaitijos brigados LDK Kęstučio MPB Jūravos šaudykloje praktiškai išbandė ginklo galimybes ir savo pasirengimą juo naudotis. „Šauliai kaip visada – motyvuoti ir norintys kuo geriau įsisavinti dėstomą medžiagą, atlikti pratimus, tačiau kovinis šaudymas reikalauja praktinių įgūdžių. Kai kurių kursantų veide pastebėjau nusivylimą, kai jų pataikymas buvo vidutinis, tačiau tai pirmi žingsniai. Kaip ir mokantis bet kokio kito dalyko, reikia praktikos ir patirties – su laiku atsiranda ir geresnis ginklo pažinimas, ir geresni rezultatai, žvelgiant į skylėtus taikinius“, – po kurso kalbėjo jų vadovas ats. mjr. K. Bauža.

Lietuvos šaulių sąjunga reguliariai organizuoja taikliojo šaulio ir kulkosvaidininko kursus. Šie kursai skiriasi tuo, kad kulkosvaidžio ugnies efektyvumas yra greitošauda, t. y. naikinti efektyvaus šūvio nuotolyje judančius taikinius. Taiklusis šaulys naikina svarbius pavienius taikinius. Tad ir mokymo specifika skiriasi, o ir ginklai naudojami skirtingiems tikslams pasiekti. x

1. Taikliam šūviui iš kulkosvaidžio reikalinga abiejų šaulių sąveika.

2. MG-3 ilsisi.

2

Leidžiamas nuo 1920 m.

PRATYBOSE: NAUJOKAI IR PATYRĘ ŠAULIAI

TEORINĖS IR PRAKTINĖS ŽINIOS

Alfonso Smetonos 5-osios šaulių rinktinės šauliai Karaliaus Mindaugo husarų batalione dalyvavo lauko taktikos pratybose. Tiek patyrusių, tiek visai neseniai priesaiką davusių šaulių būriai turėjo įvykdyti jiems iškeltas užduotis: atlikti žygį, jo metu naudotis nebylaus valdymo signalais, įveikti kliūtis, užimti gynybines pozicijas. Vykdyti judėjimą skyriaus sudėtyje ir tinkamai reaguoti į kontaktą su tariamomis priešiškomis pajėgomis patekus į pasalą, tinkamai iš jos atsitraukti. Pratybose dėmesys skirtas ir šaudymo įgūdžiams tobulinti – šauliai atliko šaudymą 22 LR kalibro ginklais, pritaikė taiklaus šaudymo principus. „Pratybos pavyko sklandžiai, įvairiose situacijose atsiskleidė ne tik šaulio įgūdžiai, bet ir skyriaus komunikacija. Šaudymo metu daug dėmesio skirta tam, kaip šauliai sugeba pritaikyti taiklaus šaudymo principus. Buvo taisomos klaidos tam, kad ateityje šauliai atliktų taiklius šūvius ir pasiektų geriausius rezultatus“, – pasakojo rinktinės vadas ats. kpt. Audrius Mordasas. Šauliai įgytas teorines žinias turėjo pritaikyti praktiškai bataliono teritorijos mokymo laukuose ir šaudykloje. O kad pasijustų kaip tikrame mūšio lauke, pratybose pirmą kartą panaudoti imitaciniai sprogmėnys ir dūmų uždangos pasalos vietose.

ĮSPŪDŽIAI

Pirmą kartą lauko taktikos pratybose dalyvaujančio šaulio Nerijaus Navicko savijauta ir nuotaika po pratybų buvo puiki. Pasak šaulio, savo galimybių ribų peržengti nereikėjo, nes viskas buvo pakankamai aišku ir suprantama. „Kadangi neteko tarnauti kariuomenėje, jau prieš kelerius metus svarsčiau stoti į Šaulių sąjungą. Įvykiai Ukrainoje pagreitino sprendimą duoti šaulio priesaiką. Būdamas šauliu tikiuosi išmokti karybos pagrindų, todėl dalyvausiu ir kituose mokymuose, kad įgaučiau kuo daugiau žinių ir patirties“, – sakė šaulys Nerijus Navickas.

Šaulių sąjunga vienija įvairius žmones – skirtingo amžiaus, turinčius skirtingos patirties. Pasak šaulio Modesto Šimoliūno, jų skyrių sudaro įvairaus amžiaus ir fizinių galimybių žmonės, todėl visas iškeltas užduotis jie stengiasi atlikti kaip komanda kuo geriau ir greičiau. „Narystė Šaulių sąjungoje tuo ir gera, kad šaulys neprivalo būti Rembo ir nuversti visus kalnus.

1

+ Šaulys neprivalo būti Rembo ir nuversti visus kalnus.

2

O... atsimenant patirtis iš senesnių pratybų, tai yra buvę tokių akimirų, kai labai norėjosi, kad kojos galėtų greičiau dēliotis“, – sakė šaulys. Pratybos kaskart duoda apčiuopiamos naudos, žinių bei įgūdžių. „Suprantu, kad civilis žmogus per dieną kareivių netampa, tačiau kuo toliau dalyvauju šaulių veikloje, tuo labiau suprantu, kad daug darbo reikės įdėti, jog pasiekčiau norimą žinių ir pasiruošimo lygį. Tai žinodamas su nekantrumu laukiu kitų pratybų“, – apie savo narystę ir lūkesčius pasakojo Modestas.

MOTYVACIJA

Šauliai supranta, kad per dieną kariu netaps, tačiau jų motyvacija ir noras tobulėti žavi ne vieną. Pratybų vadovas, instruktoriai vertindami šaulius pabrėžia, jog svarbiausia mokymo procese yra kartojimas, nes tik tuomet susiformuoja įgūdžiai ir užduotys atliekamos sklandžiai. Po pratybų ir šauliai, ir instruktoriai analizuoja klaidas, kad pasiruošimas kitoms pratyboms ar mokymams vyktų sklandžiai, būtų užpildytos spragos. „Pasibaigus pratyboms dar lieka galvoje įvairių minčių, ką padariau ne taip, kaip galėjau tam tikrose situacijose sureaguoti, pasielgti kitaip. Bet pratybos tuo ir geras dalykas, kad padaręs klaidą, kitose pratybose gali pasistengti jos išvengti ir nekartoti“, – sakė Modestas Šimoliūnas.

Kalbinti šauliai akcentavo, jog nori būti naudingi savo šaliai, o Šaulių sąjungą mato, kaip organizaciją, kuriai priklausydami turi

galimybę teikti realią pagalbą kitiems ir patys tobulėti įvairiose srityse pagal savo pasirinkimą. „Mane visada domino su kariuomene susijusios temos, tai Šaulių sąjungoje jaučiuosi kaip namuose. Per šiuos nepilnus metus teko dalyvauti ne tik paskaitose, karinėse pratybose ar ginklų valdymo kursuose, bet ir budėti Lietuvos pasienyje, saugoti ukrainiečių registracijos centrą. Padėdamas nuo karo nukentėjusiems žmonėms suprantu kad esi ten kur ir turi būti“, – apie šaulystę ir jos teikiamas galimybes kalbėjo Modestas.

Šauliai džiaugėsi pratybose įgyta patirtimi. Šypsensos jų veide parodė, kad pratybos pavyko ir su nekantrumu laukiama kitų, kad vėl susitikrintų ar išmoko pamokas ir gerai atliko namų darbus. x

1. Judėti skyriaus sudėtyje geriau lėčiau, bet užtikrintai.

2. Šauliai gynybinėse pozicijose.

4

1

2

„DZŪKIJOS ŠAULYS 2022“

TEKSTAS: Egidijus Papečkys
 NUOTRAUKOS: Donatas Vaisvalavičius

2022 metų gegužės 7–8 dienomis Alytuje vyko bendros Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės ir Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės kuopos lygmens mokomosios pratybos „Dzūkijos šaulys 2022“. Pratybas organizavo ir joms vadovavo Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės vado pavaduotojas Juozas Luckus.

5

Užduočių spektras buvo platus: asmenų dokumentų tikrinimas, daiktų ir transporto priemonių bei asmenų apžiūra, asmenų sulaikymas padarius nusikalstamą veiką, kitus teisės pažeidimus ar kitaip pažeidus viešąją tvarką, suplanuotų ir neplanuotų operacijų vykdymas, vadovavimo ir kontrolės procedūrų tobulinimas, žygio atlikimas, bendradarbiavimas su vyriausybėmis įstaigomis, pagalbos joms suteikimas, rizikos teritorijoje valdymas, žygio keliu atlikimas, susitelkimo rajono / patulinės bazės užėmimas, jos gynība, sužeistųjų evakuacija sraigtasparniu (MEDEVAC).

Atrodytų, užduotys gerai žinomos, kai kurios jau vykdytos ir praktiškai, tačiau pratybų vadovas su komanda šį kartą pratybų legendą ir užduotis suformavo itin profesionaliai, pasitelkė aukštos kvalifikacijos KASP Dainavos apygardos 1-osios rinktinės ir LŠS instruktorius, pasirūpino visa reikiama įranga ir materialiniu aprūpinimu. Viskas buvo puiku, tarp jų ir maitinimas. Sakyčiau, geresnio maisto pratybose ragauti neteko.

Pagal pratybų legendą, jungtinės kuopos vadas vadovavo dviem Alytaus mieste komendantines užduotis vykdantiems būriams. Vieną jų sudarė Dzūkijos, antrą – Suvalkijos šauliai. Pastarieji dar suformavo priešinininką imituojantį skyrių. Imituoti priešą buvo pasitelkti ir KASP savanoriai. Šalia veikė bazinį šaulio kursą pradėjęs naujų Dzūkijos šaulių būrys, sustiprintas ir keliais naujokais broliais ir sesėmis iš Suvalkijos.

Abu būriai turėjo užtikrinti kuopavietės, bazės apsaugą, greito reagavimo pajėgas (QRF), kontrolės postą (*Check point*), įrengti ir užimti stebėjimo postą priešiškos pajėgoms stebėti. Pirmoji pratybų fazė buvo skirta mokymams. Nuoširdžiai dėkojame instruktoriams, pasidalijusiems savo turtinga praktine patirtimi ir žiniomis. Antroji, aktyvioji fazė prasidėjo iš karto po vakarienės. Tenka pripažinti, kad priešinininkas iš karto užklupo netikėtai – prie bazės numetęs granatą „diversantas“ buvo kaip pirmas sniegas kelininkams. Kontrolės poste ne iš karto pavyko rasti paslėptus ginklus,

+ Nors, atrodytų, užduotys gerai žinomos, kai kurios jau ne kartą vykdytos, pratybų organizatoriai pasistengė nustebinti ir šauliams teko nemenkai paplušėti.

peilius ir kitus pavojingus daiktus. Priminsiu, kad tai mokomosios pratybos, todėl klaidas instruktoriai aptardavo iš karto, ir jos labai greitai baigėsi, šauliai užduotis vykdė su pasitikėjimu ir efektyviai.

Temstant priešinininkas dar labiau suaktyvėjo ir šauliams teko gerokai paplušėti. Užduotis vykdantys skyriai buvo periodiškai keičiami, kad praktiškai išbandytų jas visas. Čia neišvengiamai kilo sunkumų dėl vadovavimo, ryšio, transporto, pagalbos sužeistiesiems ir netgi poilsio. Tačiau visos užduotys buvo įvykdytos, nesutrukdė net vakarop prapliupest lietus.

Kitą rytą buvo duota netikėta užduotis pakeisti dislokacijos vietą ir taip patobulinti įgūdžius vykdyti žygį padaliniais. O naujoje vietoje laukė staigmena – Karinių oro pajėgų mokymai evakuoti sužeistuosius sraigtasparniu.

Ir čia neapsiribota vien teoriniais mokymais, teko išlieti nemažai prakaito mokantis bėgte pasiekti sraigtasparnį,

saugiai jį pakrauti neštuvus su sužeistaisiais, o po skrydžio sužeistąjį iš sraigtasparnio pernešti į medicinos punktą.

Puikios pratybos, už kurias dėkojame Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės vadui Skirmantui Valatkevičiui, rinktinės vado pavaduotojui Juozui Luckui, štabo šauliams Donatui Vaisvalavičiui, Aleksandrui Asanavičiui, Joanai Kalantaitei, visiems KASP Dainavos apygardos 1-osios rinktinės ir KOP instruktoriams.

Pratybas vertinčiau labai gerai. x

1. Sužeistojo evakuacija.

2. Šauliai turi užtikrinti saugų sraigtasparnio nusileidimą.

GERIAUSIO ŠAULIŲ SKYRIAUS VARŽYBOS: TOBULĖJIMUI RIBŲ NĖRA

RUNGTYS, DALYVIAI IR KITKAS

Pirmiausia, tokių varžybų organizavimas reikalauja nemažai pastangų. Kas 30 minučių startavusios komandos turėjo „neminti“ vieni kitiems ant kulnų, tad prie rungčių dirbę šauliai instruktoriai turėjo plušėti it šveicariškas laikrodžius. Tiksliai, greitai ir objektyviai. Bene daugiausia širdies ir darbo į varžybų organizavimą įdėjęs G2/G3 skyriaus specialistas vrš. Raimundas Gresius pasakojo, kad, nepaisant patirties, kiekvienas toks renginys yra skirtingas.

„Apmaudu, kad ne visos rinktinės sugebėjo atsiųsti komandas, – sakė pašnekovas, – šios varžybos yra ne tik konkurencijos išraiška, bet ir bendravimas, pasikeitimas patirtimi ir tiesiog buvimas kartu.“ Beje, Marijampolės ir Klaipėdos šauliai į komandų sudėtį įtraukė merginų, o tai yra didžiai gerbtinas ir sektingas sprendimas, nepaisant to, kad šaulių laukė daug jėgos reikalaujantys iššūkiai.

Kovoti dėl pergalės buvo verta, mat prizai neprasti: kuprinės, itin kokybiški termosai, amerikiečių specialiosioms pajėgoms gaminti peiliai ir svarbiausias pereinamasis apdovanojimas, kurį nukalė kalvis šaulys Edgaras Gabšėvičius. Tai masyvus akmuo, ant kurio pritvirtintas kalviško darbo „skydas“ su mūsų ženklu. »

1. Kovoti dėl pergalės visada verta.

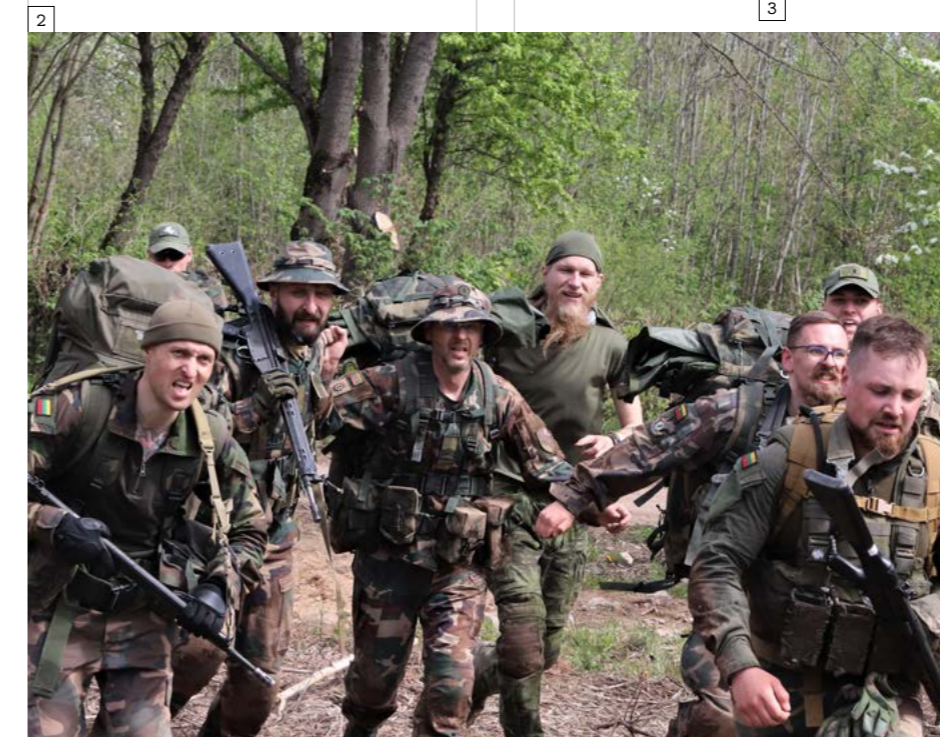
6

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS: Valdas Kilpys

Tris dienas netoli Kauno esančiame Lietuvos kariuomenės poligone buvo gausu šauliško judesio. Iš visos Lietuvos susirinkę šauliai varžėsi dėl geriausio skyriaus vardo. Užduotys – įvairiapusės ir unikalios. Šiose varžytuvėse reikia išmanyti viską...

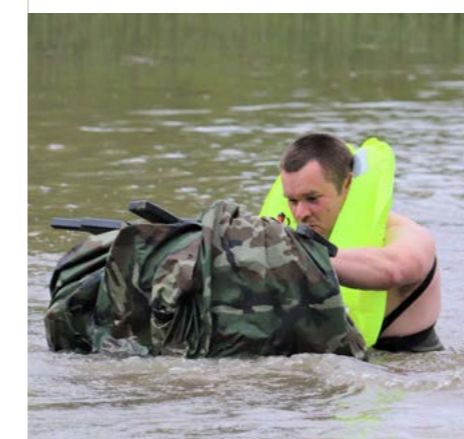
Lipimas per kliūtis, šovinių dėžių nešimas ir net šliaužimo seka iš vado reikalavo maksimalios koordinacijos ir vaidmenų paskirstymo.

2. Greitojo žygio finišas. Kartu iki pergalės!

3. Sužeistojo išgabenimas taktinėje aplinkoje reikalauja koordinuotų veiksmų.

4. Granatų rungtis daug kam pakišo koją.

5. Vandens temperatūra šaulių nelepino.

6. Kai kiekvienas skyriaus narys žino, ką daryti, kliūčių ruožas įveikiamas gerokai greičiau.

NELEPINO NE TIK ORAS

LŠS turimais ginklais (AK-4MT, MG-3) su visa žygio ekipuote apsikarstę šauliai kas pusvalandis pajudėdavo nuo starto linijos ir nuosekliai iki nakties vykdavo užduotis. Kiekvieno šaulio kuprinė buvo kruopščiai sveriama. Jos svoris negalėjo būti mažesnis nei 12 kg. Ginklas, šalmas ir kiti dalykai neįskaičiuoti.

Apvaizda pasirūpino, kad varžybų pradžia nebūtų lengva, – periodiškai krapnodavo lietus, tad prieš vandens kliūtis dažniausiai šauliai jau buvo sušlapę.

Už pirmosios medicinos pagalbos rungtį atsakingas Žilvinas Neliubšys džiaugėsi, kad jaučiamas rimtas tobulėjimas. „Dažniausiai klaidų būdavo daroma ne iš nežinojimo, o dėl streso, atsakomybės, spaudimo. Net patyrę medikai kartais susimaudavo“, – šypsojosi šaulys. Jo teigimu, puikiai pasirodė uteniškiai: viskas buvo atlikta tiksliai, be blaškymosi. Tiesą pasakius, būtent plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šauliai rodė ne tik puikias žinias ir koordinuotą veikimą, bet ir spinduliavo gerą nuotaiką. O be jos pergalės nepasieksi...

Daug emocijų kėlė kliūčių ruožas. Tai rungtis, kurioje ypač svarbus vado vaidmuo. Lipimas per kliūtis, šovinių dėžių nešimas ir net šliaužimo seka iš vado reikalavo maksimalios koordinacijos ir vaidmenų paskirstymo. Ilgiausiai užtruko tos komandos, kuriose visi buvo „vadai“. Tuomet visi vadovauja viskam, o laikas eina.

7

8

9

7. Iššūčiai įveikti. Jie – geriausias 2022 metų šaulių skyrius.

8. Gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šauliai antri.

9. Šauliai iš sostinės užėmė trečiąją vietą.

10. Šaulių sąjungos vado pavaduotojas ats. mjr. Židrūnas Šadauskis įteikia nugalėtojų komandai unikalų pereinamąjį prizą.

11. Pagaliau! Iššūčiai įveikti.

10

11

REZULTATAI

Skyriaus varžybos baigėsi emociingu komandų greitojo žygio finišu. Buvo miela žiūrėti, kaip anksčiau finišavusios komandos palaiko ant išsekimo ribos atsidūrusius atbėgančiuosius. Garsiai skambanti muzika, apsikabinimai (jei dar pastovi) ir šypsenos susipynė į sunkiai nupasakojamą džiugų chaosą. Ne vienam prireikė ir paramediko pagalbos, bet, ačiū Dievui, apsieita be sunkių traumų ar sąmonės praradimų.

Paskutinė diena buvo dosni saulės ir šilumos, tad laukdami prie finišo paskutiniųjų šaulių dažnas džiovinosi uniformą, valė ginklus. Iškilminga rikiuotė sustingo laukdama LŠS vado pavaduotojo ir varžybų vadovo ats. mjr. Židrūno Šadauskio žinios apie nugalėtojus. Tradiciškai vardyti buvo pradėta nuo trečiosios vietos.

Taigi trečiąją vietą užėmė Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai, antrąją – Gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šaulių skyrius, o nugalėtojo laurais ir vertingais prizais džiaugėsi Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šauliai (I vieta – 115 taškų, II vieta – 107 taškai ir III vieta – 97 taškai). x

KARTA PO KARTOS – AR PASIKARTOS VIENINGUMO FENOMENAS?

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė
NUOTRAUKOS: Vidmantas Balkūnas

Mes per daug praradome, kad vėl būtume kitų, mes vertiname ir dėkojame savo protėviams. Jų pralietas kraujas pastatė dabartį, o mūsų misija – ją saugoti ir ginti ateitį.

Kodėl tapote Šaulių sąjungos nariu?

Daumantas (11): jaunuoju šauliu tapau iš meilės Lietuvai ir noro padėti savo tautai, civiliams.

Miglė (14): į Šaulių sąjungą įstojau, nes ji vis atsidurdavo mano aplinkoje – nuo pirmos klasės kažkur kažką nugirdavau. Labai daug apie ją sužinojau iš kūno kultūros mokytojo – Visagino kuopos vado Kęstučio Jatulionio. Ketvirtoje klasėje po pamokos kartais paklausdavome, kaip ją įstoti, ką reikia daryti, o jis vis atsakydavo, kad mums dar reikia truputėlį palaukti, dar per maži esame. O mes nekantravome. Vis matydavau, kaip vyresni mokiniai per šventes mokykloje puošiasi uniformomis, vyresnioji sesė pasakodavo, kaip jos klasės draugai išbandė jėgas stovyklose. Artimiau su šauliais susipažinome tada, kai praėjusią vasarą, prieš išeinant vasaros atostogų, auklėtoja pasiūlė visai klasei išmėginti jėgas pažintinėje jaunųjų šaulių stovykloje. Iškart labai susidomėjau, labai laukiau. O sulaukusi nė kiek nenusivyliau. Nežinojau, ko tikėtis, pirmą kartą važiauvau. Labai patiko! Iki šiol kalbame apie ją su bendraklasiais. Ateities iš nieko nesukursiu, tad noriu jau dabar pradėti rūpintis ja, kad vėliau nebūtų per vėlu. Kaupiu žinias, mokausi, stengiuosi eiti geru keliu ir Šaulių sąjunga yra pirmą stotelę ateities, kuria galėsiu didžiuotis, link.

Kamilė (14): mokykloje atsirado jaunųjų šaulių būrelis, ėmiau jį lankyti. Sudomino veikla ir vienos stovyklos metu daviau jaunojo šaulio pasižadėjimą. Norisi tęsti šią veiklą, kuri iš tiesų kelia daug pasididžiavimo. Dėl Šaulių sąjungos išmokstu ne tik teorinių, praktinių dalykų, bet ir geriau atskirti vertybes.

Viktorija (14): trečioje klasėje sužinojau apie jaunuosius šaulius, kad kūno kultūros mokytojas yra kuopos vadas, kartu su jaunaisiais šauliais rengia žygius ir moko įdomių dalykų. Tai mane motyvavo ir po kelerių metų nusprendžiau siekti savo tikslo – tapti Šaulių sąjungos dalimi.

Agota (15): į Lietuvos šaulių sąjungą mane atvedė meilė tėvynei, noras artimiau susipažinti su jaunųjų šaulių veikla, daugiau sužinoti apie kariuomenę, nes savo ateitį bandysiu sieti su tarnyba Lietuvos kariuomenėje.

Lukas (15): mamos paskatintas nuėjau į Sąjungos pristatymą, kuriame dabartinis mano būrelio vadovas taip įdomiai, motyvuojančiai pasakojo apie veiklą, kad nusprendžiau tapti jaunuoju šauliu.

Justina (16): šeimoje yra kariškių, mano prosenelis buvo Širvintų–Giedraičių mūšio savanoris. Nuo mažumės girdėjau pasakojimų apie kariuomenę, tarnybą Lietuvai, tad galiu tvirtai teigti, kad mano norą tapti jaunąja šaule paveikė aplinka. Jaunosios šaulės pasižadėjimą daviau lapkričio 23-iąją – Lietuvos kariuomenės dieną.

Neringa (16): tapau šaule, nes supratau, kad turiu galimybę išbandyti naujų dalykų ir prisidėti prie pagalbos tėvynei.

Karolis (18): išgirdęs jaunųjų šaulių veiklos pristatymą mokykloje, supratau, kad ši veikla būtų man, kad būdamas dar labai jaunas galiu padėti savo šaliai ir jos žmonėms.

Eimantė (19): šaule tapau vedama savanoriškos veiklos, stipraus patriotiškumo jausmo, kuris manyje ypač sustiprėjęs dabar, domėjimosi Lietuvos istorija ir ryžto. Supratau, kad mažai laiko skiriu pačiai valstybei, norisi priklausyti ir rodyti pagarbą ne tik šaliai, bet ir žmonėms, paskirti laisvą laiką prasmingai veiklai, nes tai nieko nekainuoja.

Simona (25): į Lietuvos šaulių sąjungą mane atvedė MEILĖ: šeimai, gimtajai žemei ir tautai. Nuo mažų dienų buvau mergina, kuri visuomet buvo pasiruošusi ginti ir gintis. Tikėjau ir tikiu savo valstybe, joje gyvenančiais žmonėmis ir savimi. Svajonė, sudužusi į šipulius, kai sulaukusi 18-os ir baigusi mokyklą nusprendžiau stoti į Lietuvos karo akademiją. Po pirminės atrankos gavau atsakymą, kad man nepasisėkė ir, deja, negalėsiu tarnauti, įgauti reikiamų žinių valstybės apsaugai bei dalytis su kitais žmonėmis savo turimais įgūdžiais ir žiniomis. Tuomet buvo labai sunku. Užsidariau nuo daugumos veiklų, kurios mane džiugindavo. Praėjo nei daug, nei mažai – lygiai septyneri

metai ir aš esu čia, Lietuvos šaulių sąjungoje, ir žinote ką? Viskas, kas prieš septynerius metus atrodė labai didelė nelaimė, šiuo metu atrodo, kad taip ir turėjo būti, nes esu Šaulių sąjungoje ir tuo beprotiškai džiaugiuosi. Atradau save ir savo kelią, kuriuo einu su didele šypsena ir meile širdyje!

Karolina (26): didžiuojuosi tuo, kad gimiau jau nepriklausomoje Lietuvoje. Žinoma, okupacinės pajėgos siautėjo dar ilgai, ką įrodo ir Sausio 13-osios tragedija. Tačiau faktas glosto širdį – esu nepriklausomybės kartos vaikas, dėl to dėkingumas už tai, kad gyvenu laisvoje šalyje, kad čia galiu kurti saugų gyvenimą sau ir savo artimiesiems, mane ir atvedė į Lietuvos šaulių sąjungą. Visada viduje jaučiau, kad už tai norėčiau atsidėkoti, o Lietuvos šaulių sąjungos idėjos puikiai atitiko manąsias.

Brigita (29): nuo ankstyvos paauglystės domiuosi karinėmis struktūromis. Visada domėjausi Lietuvos kariuomene, tačiau ir apie Šaulių sąjungą esu nemažai girdėjusi. Į organizaciją nusprendžiau stoti būtent tada, kai Lietuvoje buvo įvestas karantinas ir šauliai budėjo ligoninių raudonosios zonos. Mačiau, kad reikia pagalbos, todėl nusprendžiau prisijungti. Buvo apsvaistytos dvi alternatyvos – narystė Šaulių sąjungoje arba Krašto apsaugos savanorių pajėgose, tačiau pasirinkau Šaulių sąjungą dėl platesnio jų veiklų spektro.

Juozas (40): mane į Lietuvos šaulių sąjungą atvedė sūnus. Šeimoje mes puoselėjame istorinę atmintį ir diegiame pilietines vertybes. Šaulių sąjungą matau kaip pilietiškumo kalvę, kuri duos sūnui daugiau naudos, nei tik aš pats galėčiau. Dėl sūnaus domėjimosi istorija ir karyba nuo vienuolikos metų užrašiau jį į jaunuosius šaulius, o kadangi norėjau būti arčiau ir rodyti tinkamą pavyzdį, užsirašiau ir pats.

Giedrius (44): apie galimybę prisijungti prie šaulių galvojau daugiau nei porą metų. Galutinai apsisprendė padėję draugai ir bičiuliai, kurie savo šaulišku pavyzdžiu įrodė, kad tokia veikla yra ne tik įdomi, bet ir prasminga. Džiaugiuosi, kad tokį mano sprendimą palaikė ir man artimiausi žmonės.

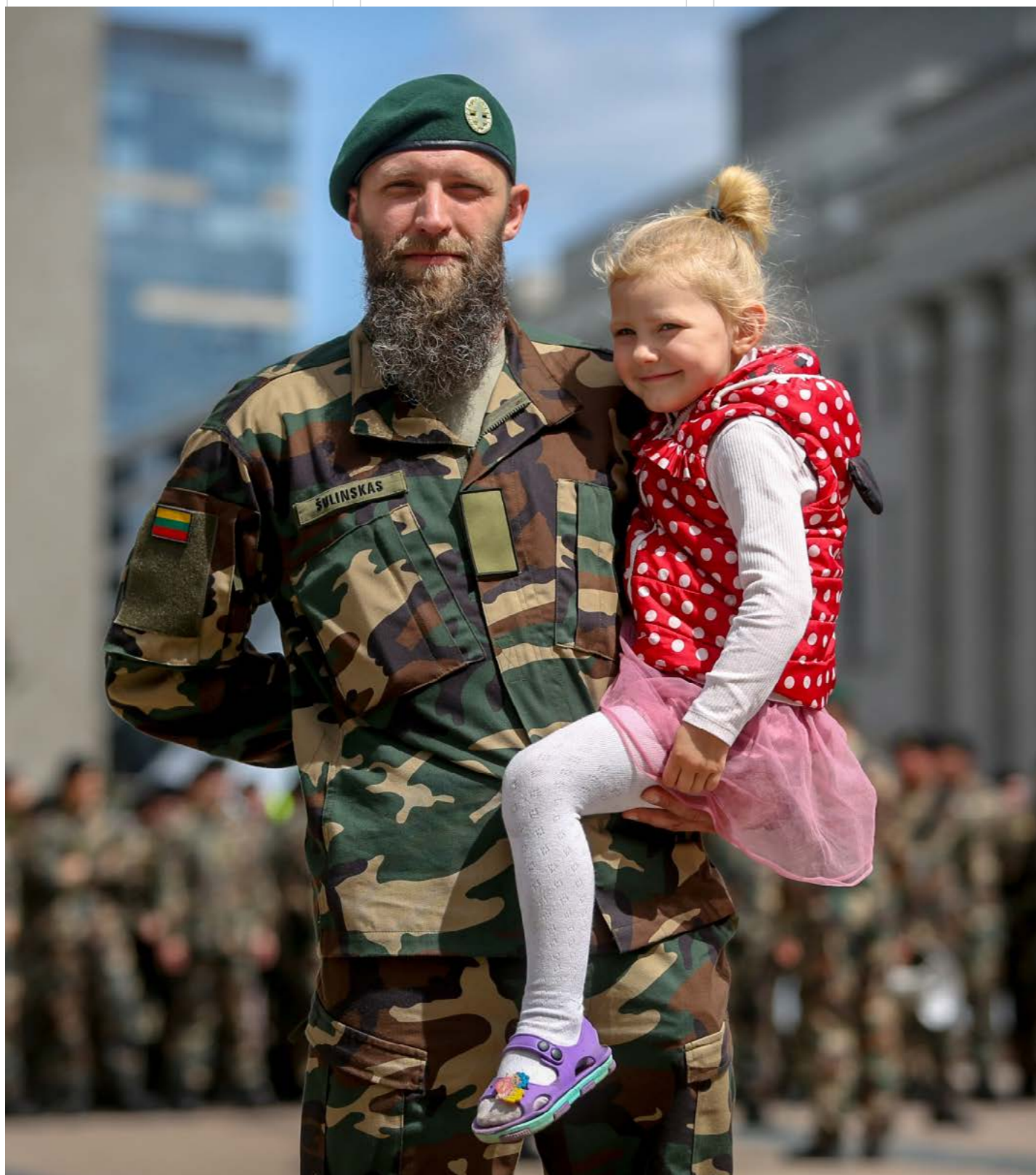
Almantas (64): viskas iš šeimos ir patriotiškumo. Buvome šeima, kuri žinojo savo krašto istoriją, skaitydavau palėpęs „Trimitą“, auklėjimas šeimoje, nepriklausomybės virsmas – viskas susivedė į vieną ir dar 1989 metų vasarą Vilniuje rinkomės šauliai, galvojome apie Lietuvos nepriklausomybę, apie organizacijos atkūrimą. >

7

„Šiuolaikinis jaunimas visai kitoks, kažin kas iš jo išaugs?“ arba „Tų laikų žmonės visai nieko nesupranta“, – turbūt ne kartą girdėtos, o galbūt ir pačių ne kartą tartos frazės, tiesa? Tačiau jos neturėtų stebinti, nes skirtingos kartos turi skirtingas vertybes, savitą mąstymą, dėl ko ir neišvengiami konfliktai. Žmonės formuoja laikotarpis, kuriuo jie gyvena, tuo metu vyraujančios politinės krizės, technologijų proveržiai, kultūriniai pakilimai ar nuosmukiai.

Vyresnės kartos atstovai linkę priekaištauti jaunimui, o jaunimas dažnai skundžiasi tėvais ar seneliais, neva jie nespėja su šiuolaikiniu gyvenimo tempu. Jeigu į Lietuvos šaulių sąjungą pažvelgtume per kartų perspektyvą, pamatytume, kad čia kartų sandūra tikrai didelė ir ryški, bet kiekvienos kartos atstovus vienija meilė Lietuvai. Šauliams uždavėme 4 vienodus klausimus. Šiame numeryje kviečiame susipažinti su šaulių mintimis išgirdus pirmus 2 klausimus ir įsitikinti patiems.

Visi esame skirtingi, laisvi, bet istorija rodo, kad ir kokia būtų žiauri priespauda, tik atsiradus menkiausiai progai mes dėl bendro tikslo tampame vieningi ir stiprūs.

Stasys (66): prosenelio Vlodo garbingų darbų tęstinumo šauksmas.

Vincas (73): kad reikalui esant ginčiau artimuosius, save, valstybę.

Vytautas (87): iš patriotizmo.

Juozas (89): tėvelis buvo šaulys, todėl ir man buvo svarbu tęsti jo kelią. Buvau tremtyje, Sibire, todėl iš patriotizmo stojau į organizaciją. Kitam būna tas pats, Sibire rusai sakydavo „kur duona – ten tėvynė“, bet lietuviams kitaip. Svarbi vėliava, šventės, namai.

Yra posakis „stiprybė vienybėje“, kaip manote, ar lietuviai ta stiprybe grėsmės atveju sugebėtų pasinaudoti? Sugebėtų vieningai stoti prieš grėsmes, kaip tai darė 1990-aisiais?

Daumantas (11): manau, kad Lietuva, užklupus grėsmėi, tikrai pasinaudotų savo vienybe ir stotų į kovą su priešu. Lietuviai būtų vieningi, kaip ir rodo dabartinė karo situacija Ukrainoje. Lietuviai vieningai stoja ginti nuskriaustųjų ir su ne mažiau didele drąsa ir pasiryžimu gintų savo mylimą šalį.

Miglė (14): manau, kad grėsmės atveju tarp lietuvių atsirastų gebančių pasinaudoti stiprybe vienybėje. Vieni šalia kitų stotų jaunuoliai ir pagyvenę, žinantys laisvės svarbą.

Kamilė (14): taip, sugebėtų. Netgi dabar, susidarius labai sudėtingai situacijai Ukrainoje, MES, LIETUVIAI, susivieniję esame jėga, kuri be galo padeda kariaujančiai šaliai įvairiausiais būdais. Pradedant daiktų, maisto, medicininių priemonių siuntimu į Ukrainą, baigiant karo pabėgėlių apgyvendinimu šeimose, suteikiant būstus. Taigi Lietuvoje šis posakis BUVO, YRA ir BUS.

Viktorija (14): lietuviai grėsmės atveju tikrai pasinaudotų vienybe. Juk esame viena tauta, Lietuva yra mūsų šalis, mūsų gimtinė, kurią turime saugoti. Esame visi kartu ir visus sunkumus galime įveikti būdami vieningi.

Agota (15): manau, kad būtų dvejopai. Vieni eitų ir iš visos širdies gintų Lietuvą, o kiti išvažiuotų ir paliktų ją priešams. Lukas (15): manau, sugebėtume geriau nei 1990 metais.

Justina (16 m.): manau, kad galėtų. Tačiau ne su tokia aistra kaip seniau, nes daugelis žmonių gali išsakyti savo nuomonę ir ją apginti socialiniuose tinkluose.

Neringa (16): manau, kad lietuviai tebėra vieningi kaip ir anksčiau, todėl stotų dėl Lietuvos laisvės kaip ir 1990-aisiais.

Rugilė (16): daug kas pasikeitė nuo 1990-ųjų, tačiau tikiu, jeigu žmonės norėtų apginti dar sykį savo tėvynę, jie ir stotų vieningai prieš priešus.

Karolis (18): Lietuvos žmonės pavojaus metu sugebėtų susivienyti. Juk mūsų istorija mus moko, kad ir kaip buvo sunku Lietuvai, jos žmonės visada rado būdų atsistoti. Dėl to sakau, kad lietuviai tikrai sugebėtų susivienyti ir įveikti bet kokią kliūtį.

Eimantė (19): manau, kad sugebėtų pasinaudoti stiprybe ir vieningai stotų prieš grėsmes, kaip tai darė 1990-aisiais. Bendraujant su bendraamžiais ir ne tik, susidėlioję keli aspektai, įvardysiu juos. Visų pirma, daugelis žmonių, ypač jaunų, pakeičia savo nuomonę apie Lietuvą ir pareigą ginti ją pabuvę kariuomenėje. Tarnaujant daugelio jaunuolių mąstymas pasikeičia, jie supranta, kad tik vienybė ir uolus ruošimasis duoda vaisių. Dėl įvykių Ukrainoje. Mes parodėme savo šalies vienybę ir stiprybę padėdami savo broliams ne tik materialiai, parodėme, kad esame stiprūs drauge. Nemažai žmonių davė šaulio priesaiką ir prisiekė ginti savo šalį. Šeimose skatinama domėtis Lietuvos istorija, ugdomas patriotiškumas, kuris teka daugelio mūsų venomis.

Simona (25): be abejo, esu visiškai tuo tikra! Skausmingi praeities įvykiai Lietuvos valstybei paliko gilią žaizdą istorijoje ir kiekvieno lietuvių širdyje, mintyse, išgyvenimuose. Tik vieninga valstybė ir jos žmonės sugeba nugalėti blogį, o aš žinau, kad lietuviai yra tokie, iki paskutinio atodūsio, kartu! Mes per daug praradome, kad vėl būtume kitų, mes vertiname ir dėkojame savo protėviams. Jų pralietas kraujas pastatė dabartį, o mūsų misija – ją saugoti ir ginti ateitį.

Karolina (26): sakoma, kad „sunkūs laikai padaro žmones stiprius, stiprūs žmonės padaro laikus gerus, geri laikai padaro žmones silpnus, silpni žmonės padaro sunkius laikus“. Gal būsiu sukritikuota taip sakydama, bet manau, kad šiuo metu esame tame etape, kai turime gerus laikus ir savaime suprantame, kokius žmones. Bet viskas kaip ir gamtoje juda ciklais. Tad jeigu užkluptų sunkūs laikai, natūraliai ir žmonės taptų stiprūs sunkių laikų akivaizdoje. Žaviausia žmogaus savybė, kad jis gali keistis ir prisitaikyti prie esamos situacijos, o kadangi esame sąmoninga tauta – užklupus blogiems laikams, to akivaizdoje, tikiuosi, taptume stiprūs ir vieningai stotume prieš grėsmes.

Brigita (29): neabejoju ir besąlygiškai pasitikiu lietuviais. Matau, kiek daug žmonių pasirinko Lietuvos šaulių sąjungą tuomet, kai prasidėjo karas Ukrainoje. Tai tik parodo, kad žmonės nelieka abejingi

agresijai, net ir tuo atveju, kai karas tiesiogiai neliečia Lietuvos.

Juozas (40): visada buvo, yra ir bus kolaborantų, bet valstybės stiprybė yra jos piliečių dauguma. Kad ir kaip intensyviai priešas stengiasi naikinti mūsų piliečius, laisvės ir savo valstybę mylinčių piliečių vis tiek turime daugumą. Žinoma, visi esame skirtingi, laisvi, bet istorija rodo, kad ir kokia būtų žiauri priespauda, tik atsiradus menkiausiai progai mes dėl bendro tikslo tampame vieningi ir stiprūs.

Nuo pat bendros valstybės padalijimo mes vieningai stojame į kovą: 1794-ųjų Kosciuškos sukilimas, 1830–1831 ir 1863–1864 metų sukilimai jau okupuotoje šalyje, nepriklausomybės kovos, birželio sukilimas, partizaninė kova ir 1990-ieji. Ir čia tik ryškiausi momentai, bet didžioji šalies dalis visada matė ir kovojo už bendrą tikslą. Vienybę rodo ir mūsų parama Ukrainai. Savanoriška organizacija „Blue-yellow“ yra pasaulyje penktoje vietoje pagal skirtą paramą Ukrainai, o ją juk remia tie patys mūsų šalies piliečiai. Ir jie yra didžiausia mūsų stiprybė.

Mes jau stovime vieningi kaip visada, nes grobuonis iš Rytų mums jau atvirai ir nebesislėpdamas grasina uždengti saulę.

Giedrius (44): neabejoju, kad taip. Nors tragiški sausio įvykiai vyko prieš daugiau nei trisdešimtmetį, tikiu, kad laisvė kaip vertybė mūsų širdyje ne tik neišblėso, bet ir dar labiau sustiprėjo. Mes įpratome būti laisvi, mums tai patinka, nepriklausomoje Lietuvoje užaugo išsisa karta, ir viso to nenorime prarasti. Be to, Rusijos karo veiksmams Ukrainoje ir civilių ukrainiečių įsitraukimas į savo krašto gynybą užkrečia ir parodo, kiek yra svarbi tautos vienybė. Tikiu, kad mes, lietuviai, esame tokie – vieningi.

Almantas (64): lietuviai jau dabar vieningi. Kai prasidėjo karas Ukrainoje, juk matome, ką lietuviai daro: remia, važiuoja į vietą. Tai puikus mūsų vieningumo pavyzdys.

Stasys (66): neabejoju, kad iškilus realiai grėsmėi atsirastų pakankamai daug piliečių, pasiryžusių pasipriešinti išorinei grėsmėi. 1985 metais tai daug kam atrodė neįtikėtina, bet tai įvyko.

Vincas (73): lietuvių tauta – vieninga. Grėsmės atveju tikrai susiburtų. Dabar sąlyginis dalykas, kiek čia tos vienybės likę, bet ji reiškiasi įvairiomis formomis.

Vytautas (87): lietuviai brangina laisvę, todėl esu tikras, kad ją ginančiųjų tikrai būtų.

Juozas (89): lietuviai tikrai pasinaudotų vienybės jėga ir nesvarbu, jis šaulys ar ne.

MŪSŲ APSISPSENDIMO ŠIFRAS

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS: Valdas Kilpys

Pilietinis pasipriešinimas gali vykti įvairiomis formomis. Su ginklu rankose, su daina lūpose ar tiesiog priešinantys ideologijai, priespaudai, diktatūrai, kovojant už žmogaus teises. Tačiau pirmiausia tai – asmeninis pasirinkimas. Klausimas, dėl ko žmogus daro vienokį ar kitokį sprendimą, yra šio straipsnio svarstymų ašis.

8

SUMAIŠTIS GALVOJE – GERIAUSIAS KREMLIAUS GINKLAS

Niekam ne paslaptis, kad su kiekvienu karu tobulėja ne tik ginklai, bet ir žmonių kvailinimo technologijos. Dauguma ekspertų pripažįsta, kad yra vienas dalykas, kurį Rusija sugeba atlikti kokybiškai. Tai – propaganda. Kas galėtų pagalvoti, kad vien medijomis įmanoma sukelti tokį beprotybės pliūpsnį, kai karas tampa geidžiamas? Būtent taip nutiko Rusijoje.

Ne mažiau svarbu yra tai, kad putinizmas naudoja galingus propagandos ginklus ir už Rusijos ribų. Siekimas demoralizuoti, nuvertinti nepriklausomybės idėją ir valstybingumo prasmę yra nuolatinis priešiškos šalies informacinių kanalų palydovas. Ilgiau žiūrint galvoje pradeda rasti „informaciniai pūliniai“, kurie negydomi, progresuoja.

Džiugu, kad karo akivaizdoje Vakarų pasaulis susivienijo, tačiau teigti, kad absoliučios daugumos Lietuvos piliečių įsitikinimai, vertybės, principai, tikslai ir orientyrai karo atžvilgiu yra vieningi, būtų per drąsu. Nors demokratinė santvarka savaime yra nuomonių skirtumų garantas, kalbant apie antihumaniškus dalykus – okupaciją, karą ir karo nusikaltimus – vienybės būtina siekti. Šiame kontekste sumaištis galvoje yra didžiausias Kremliaus siekinys. Nes pateisina karo nusikaltimus.

SVARBIŲ KLAUSIMŲ GAUSA

Nūdienio karo akivaizdoje intelektualams tenka ne menkesnis uždavinys nei tiesiogiai už gynybą atsakingiems asmenims. Ekstremali ir pavojinga situacija priverčia iš naujo apmąstyti ir įvertinti valstybingumo pamatus ir laisvės prasmę. Emigruoti ar pasilikti? Ar turiu principus, už kuriuos esu pasirengęs paguldėti galvą?

Kas yra mūsų priešas? Ko verta Lietuvos Konstitucija?

Nuo atsakymų į šiuos klausimus priklauso ir mūsų apsisprendimas ginti ar dingti iš šalies, kurioje gyvena žmonės, kalbantys ta kalba, kuria skaitote šį tekstą. Šių temų, vertybių, pavyzdžių, argumentų ir kitų [istorinių asmenybių] veikimo precedentų visuma kuria besiginančių piliečių bendriją ir sudaro svarbų pasipriešinimo agresijai dėmenį. Bet tuo niekas nesibaigia...

Nederėtų gyventi viešumos siūlomomis iliuzijomis. Pabandykite patys įvertinti ir deklaruoti svarbiausias iš jų:

– tai, kas mums asmeniškai ir Lietuvai bendrai yra pirmojo svarbumo dalykas, daugeliui didžiųjų pasaulio valstybių – tik lokalus konfliktas. Be abejonės, šio karo svarbą didina faktas, kad jis vyksta geografinėje Europoje ir kad jį vykdo branduolinį ginklų turinti valstybė, tačiau kai kurių šalių nenoras palaikyti sankcijų dėl naftos, suteikti ginkluotės ar tiesiog blokuoti bendrus sprendimus tik įrodo, kad esama skirtingo požiūrio net tarp Europos valstybių. Tai, kas mums atrodo kaip pasaulio pabaiga, kitiems yra tik nereikšmingas karinis susidūrimas;

– tai, kad viešojoje erdvėje neabejotinai demonstruojamas solidarumas ukrainiečiams, pakankamai išsamiai aprašomi įvykiai Ukrainoje, socialiniai tinklai perpildyti karo tematikos, tiesiogiai nereiškia mūsų pasiryžimo gintis. Visada verta turėti galvoje faktą, kad tada, kai karas vyksta gretimoje draugiškoje valstybėje, ją palaikyti pasiryžęs kiekvienas, tačiau karui įžengus į nuosavus namus viskas keičiasi radikaliai;

– turime iš tiesų stiprią kariuomenę ir jai pritaikytus, nuolat tobulinamus gynybos planus. Tačiau daugiau piliečių įtraukiančios pilietinio pasipriešinimo strategijos kūrimas yra gerokai užtrukęs. Akylesni pastebi, kad iš esmės ji tik dabar ir kuriama. Neverta turėti iliuzijų, kad viskas suplanuota, krizei pasirengta. Duok Dieve, kad karas aplenkų mūsų šalį, bet kitu atveju apie 70 nuošimčių dalykų bus kitokie ir kitaip, nei esate suplanavę.

KELETAS APSISPSENDIMO ŠALTINIŲ

Įprasta manyti, kad vertybiškas apsisprendimas ginti savo valstybę dažniausiai kyla tiesiog iš niekur. Arba pateikiami itin paprasti, buitiniai paaikškinimai, kuriais remiantis ir kuriamas, skatinamas noras priešintis, valia kovoti. Dažniausiai sakoma, kad kovosiu už savo namus, šeimą, laisvę. Visa tai yra neabejotina tiesa, tačiau nedera pamiršti ir kitų tokio apsisprendimo priežasčių.

KOKIOS JOS? BANDYKIME ĮVARDYTI.

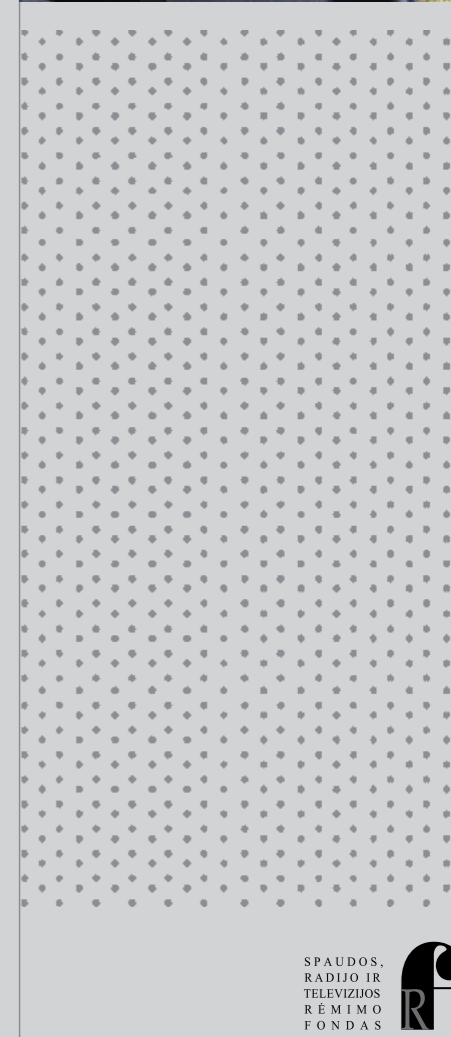
1. Vakarų politikos filosofas Thomas Hobbesas valstybės teoriją grindžia kontrakto idėja. Pilietis savanoriškai valstybei atiduoda dalį savo laisvių ir galimybių [reikia mokėti mokesčius, paklusti jėgos vartojimo teisei turinčioms institucijoms, gerbti kitus kontraktą su valstybę sudariusius asmenis ir t. t.]. Už tai pilietis gauna nemažai „paslaugų“ – socialines garantijas, medicinos priežiūrą, neretai darbą ar tarnybą. Kol „kontraktas“ veikia, visi yra patenkinti. Iškilus kritinei situacijai nėra blogai tokį kontraktą nutraukti ir pasieškoti kito „kontraktoriaus“. Laikantis šios mąstymo tradicijos apsisprendimas dažniausiai bus ne Lietuvos, o savo / savų naudai.

2. Respublikonizmas, kuriame įsipareigojimas ginti valstybę siejamas su Konstitucijos ir Respublikos principų gynimu. Kalbant paprasčiau, tu gini savo gyvenimo būdą. Tarkime, turite vidutinį verslą, kaimo sodybą ar tiesiog puikiai dirbate kokiame nors kompanijoje. Jūsų, kaip asmens, likimas ir gerovė tiesiogiai priklauso nuo valstybės gerovės: jei sunaikinami pagrindiniai dėsniai, pagal kuriuos gyvena dabartinė mūsų Respublika, išnyksta ir jūsų gerovė. Vaikai badauja, tamsta neturite darbo, o aplink – orkai. Mąstantis pilietis padaro vienintelį teisingą sprendimą – ginti savo gyvenimo būdą.

3. Egzistuoja ir dar vienas, keistokas ir daugeliui nesuvokiamas lojalumo esamai gyvenimo tvarkai dėsnis. Jis kyla iš gerokai seniau, nei gali suprasti dabarties kasdienybėje paniręs protas [juk mes kapstomės giliau, tiesa?] Tai – protėvių kultas. Niekas iš mūsų nėra atsiradęs tiesiog iš niekur. Už mūsų nugarų – tėvai, seneliai, proseneliai ir propopro... Jei gyvenate dabartiniu laiku ir dabartinėje vietoje, tai reiškia, kad čia gyventa ir tu, iš kurių atsiradome kiekvienas iš mūsų. Ir jei ateis kiti su kitokia tvarka, ar aš liksiu toks pat? O mano vaikai? Dažniausiai sprendimas būna paprastas ir aiškus: aš priešinsiuosi, nes susitaikymas su naujomis gyvenimo taisyklėmis prieštarauja ne tik man, bet ir mano mirusiems protėviams ir dar gimiantiems vaikams, anūkams. Tai veikia. Labai.

Metas savęs [o ir kitų] adekvačiai paklausti: koks tavo apsisprendimo ginti valstybę šifras? Kur stovi tavo stiprybės stulpai?

Mirties baimė veikia kiekvieną, bet tik turintieji kilnesnių, save patį peržengiančių tikslų sugeba ją įveikti. x

O PEILI, PRIEŠE MANO! ARBA KAIP SAUGIAI NAUDOTI SAVO GERIAUSIĄ DRAUGĄ

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:

Eduardas Klimenka
Gabrielius E. Klimenka
#KlimEndka

Kad ir kaip būtų paradoksalu, patys sau esame didžiausi priešai. Skaitome daug teorijos, tobuliname praktinius įgūdžius, treniruojamės, kad kiekvienas veiksmas taptų kone automatizmu ir, esant reikalui, nekvaršintume sau galvos ir kritiniu momentu desperatiškai neieškotume spendimo. Tačiau, kad ir kaip esame pasikaustę, užtenka akimirksniui prarasti budrumą ir jau, žiūrėk, įsipjauni į pirštą. Taip, peilis pjauna. Mūsų laimei ir nelaimėi, jis pjauna. Ir tik nuo mūsų papriklauso, ar peilis bus mūsų sąjungininkas ir draugas, ar priešas.

Peilis yra įrankis ir ginklas. Kiekvienu įrankiu gali nudirbti darbus arba susižeisti (stalius neleis meluoti), kiekvienas ginklas gali apginti arba sužeisti, tad gal derėtų pagalvoti apie GVT peiliams, t. y. apie peilio valdymo testą visiems žygeiviams. Saugi elgsena su įrankiais ir ginklais saugo ne tik tavo, bet ir aplinkinių sveikatą.

AŠTRUS KAIP PIPIRAS

Senolių išmintis byloja, kad įsipjaunama ne su aštriu, bet buku peiliu. Karti asmeninė pamoka pjaunant pomidorą... Išties, pjudamas buku peiliu esi priverstas naudoti daugiau jėgos, tad sumažėja atliekamo veiksmo tikslumas, peilis lengviau gali nuslysti nuo nelygaus paviršiaus, o pirštas kaip tyčia pasitaiko slystančio peilio trajektorijoje. Paprasta buitinė žaizda lauko sąlygomis gali pridaryti nemenkos bėdos: priklausomai nuo žaizdos sudėtingumo, sumažėja veiksmingumas, kyla didelė kraujo užkrėtimo rizika, o jeigu jau esi visiškai fortūnos pamirštas, tikrai susivarysi peilį į storiausią arteriją.

Būtent todėl tavo peilis turi būti visuomet pagalastas. Neretai sulaukiame klausimo: kokį galąstuvą geriausiai pirkti savo žygių peiliui galšti. Dažnai klausiantysis jau būna pasiskaitęs, pasidomėjęs šia tema, todėl pateikia visą paletę pasirinkimų, iš kurių niekaip negali išsirinkti. Juk ne kiekvienas galąstuvus yra vertas liesti mano asmenis! Ne kiekvienas galąstuvus galės mano asmenis paversti skustuvo aštrumo samurajaus kardu, pjaunančiu bet kokio plonumo popieriui! O dar tas nenumaldomas troškimas nupoliruoti peilį iki veidrodžio blizgesio... Čia verta užduoti sau klausimą: kam aš tą peilį naudosiu?

Nesinori šokiruoti skaitytojų, bet miške peiliu labai retai tenka pjaustyti popierių. Tiesą sakant, mums dar neteko. Kita vertus, kaskart tenka kapoti medieną, pjaustyti virves, drožti pagalius, apdoroti maistą ir pan. O veidrodinė ar prekinė peilio išvaizda niekuo neprisideda prie jo veiksmingumo. Deja. Galime įsivaizduoti tik vieną scenarijų, kur neprikaištinga peilio išvaizda pasitarnautų ekstremalioje situacijoje: gelbėtojai tikrai liks sužavėti nuostabios peilio išvaizdos, radę jį prie kruopštaus žygeivio palaikų... Nepaisant viso ritualo žavesio, reikia turėti mintyje, kad lauko sąlygomis visa tai nėra svarbiausia. Tad į klausimą, kokį galąstuvą pasirinkti, atsakome: naudok tą, kurį turi namuose. Tavo žygiams to pakaks. Žinoma, veidrodinis peilio paviršius gali pasitarnauti kaip atspindys siunčiant saulės zuikutį gelbėtojų sraigtasparniui, tačiau svarbiau, kad šis įrankis puikiai atliktų savo pirminę paskirtį, o ne antrinę ar net kokią devintinę funkciją.

Priziūrint peilį svarbu atkreipti dėmesį į jo gamyklines savybes, metalo sudėtį, gamintojo numatytą asmenų kampą, gamintojo rekomendacijas. Pasitikint gamintojo sąmoningumu, reikėtų siekti išlaikyti numatytą jo asmenų kampą, taip gali būti tikras, kad peilis bus veiksmingiausias net tada, jei jis ir nėra

idealiai įgalastas. Tad patartina pirkti patikimų gamintojų peilius. O investuoti reikėtų tiek, kad nebūtų gaila apgadinti naudojant arba pamesti, nes peiliai turi ir šį bjaurų įprotį.

BŪTI ČIA IR DABAR – APIE SUSIKAUPIMĄ DIRBANT

Niekas taip netrukdo gerai padaryti darbą, kaip skubėjimas ir išsiblaškyimas. Kad ir kaip skubate, kad ir kaip reikalas prispiria, nuo tos akimirkos, kai ištraukei peilį iš dėklo, laikas turi sustoti ir aplinkinis pasaulis pradingti: esi tik tu ir tavo peilis. Skamba lyg idilė, bet, deja, tai ir tėra idilė, tačiau jeigu dirbdamas su peiliu prarasi budrumą, iš tiesų rizikuoji susižeisti, o tada sustos ne tik pasaulis, bet ir tu pats. Neieškok idealių sąlygų, o tiesiog esant bet kokiai situacijai susikaupk ties tuo metu daromu darbu ir kiekvieną veiksmą atlik tikslingai.

Visuomet verta prisiminti keletą taisyklių, kurių principai žinomi kiekvienam, draugavusiam su ginklu:

1. niekada nenaudok peilio apsvaigęs nuo kvaišalų: alkoholis man ne brolis, narkotikas ne antibiotikas.
2. Peilį išsitrauk tik tuomet, kai reikės jį panaudoti. Atlikęs numatytą darbą, visuomet sugrąžink peilį į jo dėklą.
3. Visuomet tvirtai laikyk peilį rankoje.
4. Niekada nedėk peilio ant žemės ar ant kito daikto.
5. Nenaudok peilio būdamas greta kito žmogaus, ypač šalia vaiko, praradęs peilio kontrolę, gali sužeisti šalia esantį žmogų. Šiuo atžvilgiu per karantiną išmokta dviejų metrų taisyklė puikiai tinka darbu su peiliu.
6. Naudok peilį pagal paskirtį ir būtinai iš anksto įvertink, ar jis yra tinkamas numatytam darbui, pavyzdžiui, mažas atlenkiamas peilis netiks malkoms skaldyti, o Rembo stiliaus peilis – drožinėti.
7. Nemėtyk peilio. Joks žygio peilis nėra tam pritaikytas, o išskirtinai mėtyti skirtas peilis tau bus visiškai nenaudingas žygių metu.
8. Prieš keliaudamas atidžiai apžiūrėk savo įrangą, jeigu pastebėsi bent menkiausią peilio defektą, vėčiau jį pakeisti nauju peiliu.
9. Nežaisk su peiliu ir neimituok, kad bandai papjauti draugą, nes tokie dalykai geruoju nesibaigia.

Šios paprastos taisyklės nėra suvaržymas. Tiesiog reikia įsikalti sau į galvą, kad peilis nemokšos rankose yra itin pavojingas daiktas ne tik jam pačiam, bet ir aplinkiniams.

PATARIMAI, KAIP LAIKYTI PEILĮ

Pereisime prie keletu paprastų patarimų, kaip saugiai naudoti peilį atliekant įvairiausių miško darbus. Prieš naudodami peilį visuomet apgalvokite, kaip jį laikote, įvertinkite savo laikyseną ir asmenų kryptį. Ar judėdamas peilis gali kliudyti kurią nors kūno dalį? Kokia trajektorija gali judėti nuslydęs peilis?

Drožti šaką sėdint. Nebijok pasirodyti storžieviškas, sėdėk plačiai išskėtęs kojas. Pasyvioji ranka (kuri be peilio) yra visuomet aukščiau už aktyviąją (su peiliu). Drožiamas baslys tvirtai prispaustas tarp pasyvios rankos ir pilvo, jei baslys trumpesnis – pakaks ir tvirtos rankos. Ir galiausiai aktyviosios rankos alkūnė, įsiremusi į koją, užtikrins visą peilio kontrolę.

Stovima padėtis yra labiau pritaikyta kiek smulkesniems darbams. Tarkime, prireikia kruopščiai nuimti žievę nuo lazdos. Lazda įremta į krūtinę. Peilio asmenys tuomet pasukami savęs link. Pasyvioji ranka toliau už aktyviąją. Peilis juda krūtinės link. Trumpi, tikslūs judesiai padės kruopščiai atlikti numatytą darbą.

Dar smulkesniems darbams, pavyzdžiui, įpjovai ar grioveliui suformuoti, reikia paleisti peilio laikymo būdą. Stambesnį darbą atliekanti ranka visiškai gniaužia peilio rankeną ir taip užtikrina didesnę jėgą. Šiuo atveju nykštys atkeliauja ant bukosios peilio pusės. Taip judesiai įgauna tikslumo, bet prarandama jėga. Dirbant šiuos smuklius darbus, reikia visuomet stebėti, kur yra tavo pasyviosios rankos pirštai. Jie visuomet turi būti priešingoje pusėje nei asmenys.

Esama ir dar smulkesnių medžio apdirbimo darbų, nors dar ne laikas kalbėti apie drožybos juvelyrinką. Kartais tenka gamintis smulkesnį įrankį ar išskaptuoti ertmę etc. Tokiems smulkiems darbams tinkamas būdas, kai asmenys yra apglėbiami į delną paliekant kyšoti tik nedidelę jų dalį. Piemenys taip skaptuodavo gyvulių kanopas, o ir smulkiems medžio darbams jis nepamainomas. x

C (CIRCULATION) KRAUJOTAKA

TEKSTAS: Robertas Knispelis

Tęsdami straipsnių ciklą taktinės medicinos tema toliau pristatome ketvirtąjį algoritmo raidę C (Circulation) – kraujotaka. Kai masyvus kraujavimas yra sustabdytas, kvėpavimo takai atviri, kvėpavimas užtikrintas, grįžtama prie turniketų patikrinimo, vertinama dėl galimo šoko, tikrinama, ar nėra dubens lūžio ir gyvybinių rodiklių – pulso, ir, jei situacija leidžia, pakartotinis sąmonės, kvėpavimo dažnio įvertinimas. Visą algoritmo eigą nagrinėsime tokia tvarka – MARCH.

Pirmiausia dar kartą patikrinama anksčiau uždėtų turniketų būklė ir tik tada ieškoma kitų reikšmingų kraujavimų, kurie galimai nebuvo rasti ar sustabdyti anksčiau. Iš naujo pažiūrimos jungties vietos – kirkšnis, pažastys, kaklas. Toliau braukdami ir jausdami pirštais ieškome sužalojimų galūnėse, dėžutėje (nugara, priekis). Braukiama per visą kūną šiek tiek sulenktais pirštais, kad būtų jaučiami sužeidimų palikti nelygumai, kulkos žymės ir kita. Taktinė aplinka ir paros metas gali būti nepalankūs – tamsa, dūmai, patalpa be šviesos šaltinio ir kita, kai mes galėsime tik jausti. Svarbu nepamiršti patikrinti batų vidaus, o kūną apnuoginti tik esant reikalui dėl hipotermijos prevencijos, kurią plačiau aptarsime nagrinėdami kitą algoritmo raidę. Naujai pastebėtas kraujavimas nedelsiant stabdomas.

10

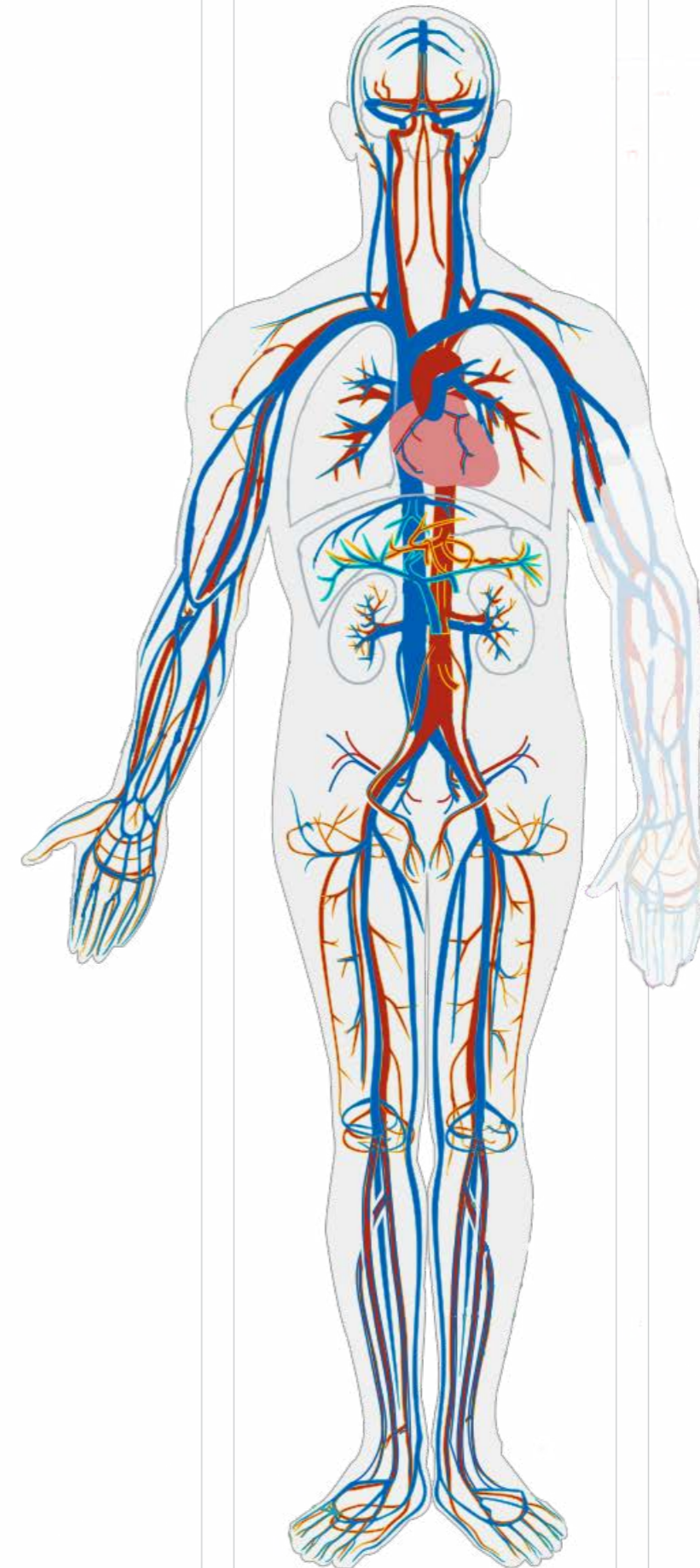
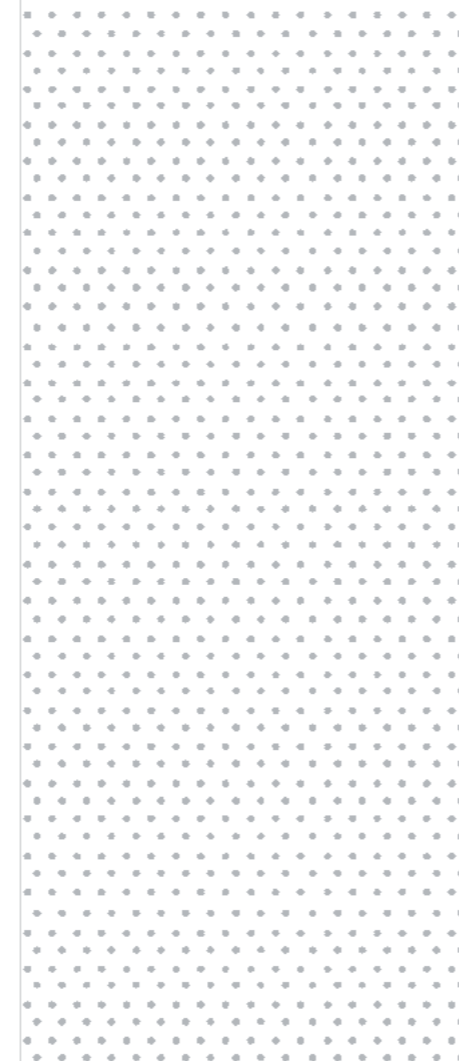
Normaliu laikomas pulsas, kuris yra 60–80 k/min., o ne normalus, kai skaičiuojamas didesnis nei 100 ir mažesnis nei 60 k/min. Tačiau svarbu įvertinti, ką sužeistasis darė prieš jį sužeidžiant, nes pulsas gali būti padidėjęs dėl fizinio krūvio. Paprastai naudojamas skaičiavimui mechaninis laikrodis su sekundine rodykle. Dėl laiko stokos, taktinės situacijos ir kitų priežasčių, kurios neleidžia gaišti, dažniausiai skaičiuojamas 10 s. ar 6 s., vėliau dauginamas atitinkamai iš 6 arba 10 ir parodo pulsą per minutę. Pirmiausia čiuopiamas rieše (tik ne rankoje su uždėtu turniketu), jei ten nėra – kakle ir galiausiai kirkšnyje.

Dubenyje slepiasi stambiosios kraujagyslės, todėl dubens sužeidimai ir kraujavimas jo viduje yra pavojingas. Patikrinimas yra atliekamas knygos principu – suėmus už šonų mėginama užversti kaip knygą į vidų. Jei girdimas traškėjimas, o šalia yra kolega, kuris gali padėti, – nepaleidžiama, įtvirtinama tokioje padėtyje naudojant specialų fiksuojantį diržą arba trikampes skareles, „shemagh“ skarą, paklodę ar kitą parankinę priemonę. Fiksuojamas ties šlaunikaulio gumburais.

Šokas gali kilti dėl daugybės įvairių priežasčių, tačiau mums ypač svarbus veiksnys yra kraujo netekimas, dėl kurio sutrinka organizmo funkcijos. Paskaičiuota, kad netekus 1 500 mililitrų kraujo ima trikti psichika, žmogų išpila šaltas prakaitas, oda šalta, lipni, padažnėja kvėpavimas, pulsas sunkiai čiuopiamas. Geriausi šoko indikatoriai taktinėje situacijoje – psichinės būklės sutrikimas (jei nėra galvos traumos) ir silpnas ar visai neužčiuopiamas pulsas. Sąmonės tikrinimas pasitelkus AVPU skalę gali parodyti blogėjančią būklę. Netekus daugiau kaip 2 500 mililitrų kraujo, šokas būna gilus, prasideda negrįžtami pakitimai organizme ir tai dažniausiai lemia sužeistą mirtį.

Atliktų veiksmų, gyvybinių rodiklių duomenys žymimi sužeistą kortelėje „DD Form 1380“, taip pat ir pastaba apie hemoraginio šoko įtarimą. x

+
Dubenyje slepiasi stambiosios kraujagyslės, todėl dubens sužeidimai ir kraujavimas jo viduje yra pavojingas.

„HAENEL CR223“: TRADICIJŲ IR INOVACIJŲ DERMĖ

Kai kas nors pasiūlo apžiūrėti ginklų, „Trimito“ redakcijoje dvejonų nekyla. Netoli sostinės centro įsikūrusi įmonė „Defensus“ maloniai pakvietė susipažinti su pusiau automatinio šautuvu „Haenel CR223“. Nuo 1840-ųjų Vokietijos mieste Zūlyje įsikūrusi įmonė gamina itin aukštos kokybės ginklus, tad praleisti progą būtų nuodėmė...

BEVEIK 200 METŲ GINKLAKALYSTĖS TRADICIJŲ

Viskas prasidėjo nuo Carlo Gottliebo Haenelio idėjos įkurti įmonę, kurioje būtų gaminami ginklai ir... dviračiai. Anuomet tai buvo lygiaverčiai inžineriniai gaminiai, reikalaujantys preciziško metalo apdirbimo žinių. 1887 metais prie kompanijos prisijungė ginklų konstruktorius C. W. Aydtas, nuo kurio kūrinių prasidėjo „CG Haenel“ gamyklos tradicija gaminti tik aukščiausios klasės ginklus.

1879 metais Vokietijos kariuomenę pasiekė „M1879 Reichsrevolver“ ir kiek menkesnis jo „brolis“ M1883, kurie buvo apdovanoti specializuotose parodose. Anuomet gamintojo ginklai buvo žymimi „VCS CGH Suhl“ abreviatūra, kurią galima rasti ir ant medžioklinių šautuvų, durklų ir net

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS: Valdas Kilpys

Pirmojo pasaulinio karo „Mauser Model 98“ karabinų (būtent šio modelio šautuvus pavaizduotas LŠS herbe).

1921-aisiais legendinis vokiečių ginklų konstruktorius Hugo Schmeisseris pradėjo dirbti kompanijoje. Tai buvo automatinų ginklų (karabinų, pistoletų, kulkosvaidžių) suklestėjimo metas. MP28, MP18, MP38 / MP40 – tai modeliai, kuriuos žino kiekvienas, bent šiek tiek nusimanantis ginklų istorijoje. Būtent jais buvo ginkluoti Vokietijos kariai Antrojo pasaulinio karo frontuose. Beje, žymusis „Sturmgewehr 44“ [StG 44], kuriais nuotraukose dažnai matome ginkluotus mūsų laisvės kovotojus, taip pat buvo sukurti būtent ten, „Haenel konstruktorių biure“.

ĮMONĖ IR JOS FILOSOFIJA: PRAGMATIŠKASIS FUNKCIONALUMAS

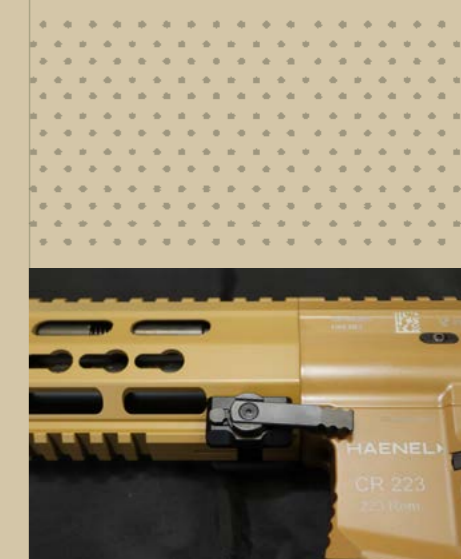
Įmonės istorija ir anksčiau gamintų šautuvų, karabinų ir pistoletų kulkosvaidžių šlovė bei pasaulinis žinomumas įpareigoja gamintojus nenuleisti kokybės kartelės. „CG Haenel“ gamina ne tik karinius, bet ir medžioklinius bei sportinius ginklus. Visiems jiems taikoma viena taisyklė: nenukirsti ginklakalystės šaknų atsisakant klasikinių modelių, bet siekti kuo naujesnių inžinerinių sprendimų ypatingą dėmesį skiriant smulkiausioms detalėms.

Regis, įmonei tikrai sekasi laikytis šių tradicijų. 2020 metais „CG Haenel“ laimėjo konkursą tiekti ginklus Vokietijos kariuomenei. Tačiau tai nepatiko kitam žyriam Vokietijos ginklų gamybos konsorciui „Hecker and Koch“, kuris apskundė konkurso rezultatus teismui. Teisminiai ginčai iki šiol tęsiasi, tačiau faktas lieka faktas: būtent „CG Haenel“ gamyklos su žyriu H. Schmeisseriu priklauso pirmojo „šturmo karabino“ [angl. *assault rifle*] sukūrimo laurai [StG 44], tad visai tikėtina, kad Vokietijos kariuomenė vėl grįš prie plačiai naudotų ginklų gamintojų produkcijos.

„HAENEL CR223“

Turime tokį vieną keistą, bet daug informacijos teikiantį ginklo kokybės tikrinimo būdą: jį stipriai pakratyti. Galima drąsiai teigti, kad „Haenel CR223“ šį testą įveikė užtikrintai. Detalės „suleistos“ itin preciziškai, visi tvirtinimai veikia be priekaištų ir ginklas nebraška. Net spynos dangtelis, kuris eiliniuose AR-15 platformos ginkluose gaminamas iš štampuotos skardos, šiuo atveju yra iš kokybiško polimero. Iš karto į akis krinta ne menamas, bet tikras, realus ambidekstrinis ginklo valdymas. Diržo tvirtinimai yra iš abiejų pusių, užtaisymo rankenėlė vienodai patogi tiek kairiarankiams, tiek dešiniarankiams, o dėtuvs atjungimo ir spynos gražinimo į pradinę padėtį svirtelės vienodo didumo abiejose pusėse.

Prie kitų, senesnių ginklų modifikacijų pripratusiam šauliui susidūrus su AR-15 sistemos ginklais sunku suprasti, kodėl keitklio negalima pastatyti į saugos padėtį, kol neužtaisai paties ginklo. Tiesą pasakius, niekas šio sumanymo prasmės dorai nepaaiškina, tačiau europietiškas protas sufleruoja, kad sauga privalo turėti galimybę būti įjungta, nepriklausomai nuo spynos padėties, dėtuvs ar kito faktoriaus. Tiesiog pastatei ant saugos ir ramu. „Haenel CR223“ tai įmanoma. Juk apie viską pagalvota (tiesa, šią „bėdą“ pradeda suprasti ir kiti pasaulio gamintojai, tad situacija keičiasi į gera).

Dar vienas šio šedevro konstruktorių įžvalgą įkūnijantis faktas yra tas, kad jie numatė ir išvengė būtinybės keisti vos ne pusę ginklo [tiksliau sakant, pagrindinį korpusą] vien dėl užtaisymo rankenėlės susidėvėjimo. Ilgai ir intensyviai šaudant per ilgą laiką dėvisi tiek rankenėlės, tiek korpuso esančios išpjovos. Užtaisius ginklą ir gražinus rankenėlę į pradinę padėtį ji nebe taip patikimai užsifiksuoja. Kad to nebūtų, „Haenel“ meistrai sukūrė atskirą detalę, kurios pakeitimas yra gerokai paprastesnis ir pigesnis reikalas nei viso korpuso mainymas į naują.

Sužavėjo vamzdžio apsodo nuėmimas atliekant vos du judesius. Jokio atsukinėjimo. Pirštu paspaudi fiksatorių ir atlenkęs rankenėlę numauni vamzdžio apsodą. Beje, nuleistuko apsauga taip pat nuimama. Tarkime, jei šaltuoju metu turite tik kumštines pirštines, šaudyti būtų nepatogu, o gal net neįmanoma. Čia viskas kitaip: nuimate apsaugą ir visu delnu galite spausti nuleistuką. x

TECHNINIAI DUOMENYS:

Kalibras: 223 Rem. / 5,56 x 45 mm

Ilgis: 16,65" – 938 mm / 853 mm,
14,5" – 883 mm / 798 mm,
12,5" – 812 mm / 748 mm

Vamzdžio ilgis / graižtvos:
16,65" / 423 mm – 9",
14,5" / 368 mm – 9",
12,5" / 318 mm – 9"

Svoris: 16,65" – 3,6 kg,
14,5" – 3,5 kg,
12,5" – 3,4 kg,
10" – 3,35 kg

Nuleistukas: tiesioginis 3.200 g

Taikikliai: užlenkiami mechaniniai

Spalvos: smėlio [RAL 8000],
juoda arba tamsiai žalia [RAL 7013].

ATVIRŲ DURŲ DIENĄ DINGSTA VISOS DVEJONĖS

TEKSTAS: Lina Vaitiekūnaitė
NUOTRAUKOS: Eimantas Genys

„Pirmą kartą su Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija susipažinau kartu su kitais šauliais prieš porą metų atvykusi į ją atvirų durų dieną. Tuo metu dar nebuvau apsisprendusi, ar noriu čia studijuoti, bet po renginio pradėjau apie tai galvoti, nes viskas, ką pamačiau, labai sudomino ir patiko – kariūnų studijos ir gyvenimas Akademijoje. Tam daug įtakos turėjo ir tai, kad buvau Lietuvos šaulių sąjungos narė ir dalyvavau jos veikloje. Bet šis apsilankymas buvo lemiamas“, – prisimena Nepriklausomybės kovų šaulių (Vilniaus apskr.) kuopos narė Medeinė Ugnė Blinstrubaitė, įstojusi į Karo akademiją.

Šių metų Lietuvos karo akademijos atvirų durų dieną ji, jau kariūnė, atvykusius šaulius ir kitus šventės dalyvius supažindino su Akademija, kariūnų studijomis ir veikla.

1

1. Kariūnė Medeinė Ugnė Blinstrubaitė su jaunuoju šauliu. Kariūnė prisimena, kaip jos apsilankymas Karo akademijoje atvirų durų dieną buvo lemiamas renkantis profesiją ir studijas joje.

2. Smalsūs jaunieji šauliai nepraleičia progos tyrėti ir susipažinti su karine technika.

3. Įdomi pažintis su NATO sąjungininkų kariais.

12

LANKYMASIS KARO AKADEMIJOJE PADEDA APSISPŖĘSTI

Atvirų durų dieną apsilankyti Akademijoje, mergina sako, labai naudinga, nes padeda, ypač jaunesiems šauliams, kurie savo akimis pamato, kas čia vyksta, susipažįsta su aplinka, apsispręsti, ar iš tikrųjų nori šioje aukštojoje karo mokykloje mokytis ir tapti karininkais.

„Dauguma šaulių, bent tie, kuriuos pažįstu, taip pat ketina stoti į Akademiją. Atvirų durų dieną mes jiems pasakojame apie čia galiojančią tvarką, aprodome gyvenamąsias patalpas, kad jie geriau įsivaizduotų kariūnų buitį, nes stojimo į Akademiją sąlygas ir reikalavimus dauguma jau žino“, – paaiškina kariūnė.

PATYRĖ DAUG GERŲ ĮSPŪDŽIŲ

Šauliams vilniečiams taip pat patiko lankytojams siūlomos pramogos – bandomasis važiavimas elektriniu motociklu, galimybė su kariais profesionaliais išbandyti savo jėgas mėtant granatas, apsilvilti riterio šarvus ir rungtis su jų kardais. Šventės metu šauliai apžiūrėjo NATO sąjungininkų eksponuojamą karo techniką, ekipuotę ir ginklus, su užsienio kariais mainėsi antsiuvais.

Daug įspūdžių apsilankę Lietuvos karo akademijoje atvirų durų dieną patyrė ir Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių (Šaulių apskr.) 6-osios rinktinės nariai.

„Kiekvienam patiko šventė ir jos organizavimas – surengta paroda, dviračių lenktynės, motociklai. Buvo įdomu, netrūko gerų emocijų. Be Karo akademijos studijų ir veiklos, šauliai daugiau sužinojo apie visą Lietuvos kariuomenę“, – prisimena rinktinės neformaliojo švietimo mokytojas Benas Čepaitis, atlydėjęs jaunuosius šaulius į Vilnių.

POPULIARINA KARININKO PROFESIJĄ

Tarp atvykusiųjų buvo šiauliečių, jau anksčiau apsilankusių Akademijoje atvirų durų dieną ar kitame panašiam renginyje. „Šiais metais taip pat surinkome vaikų, kuriems dalyvauti tokiam renginyje būtų ne tik įdomu, bet ir naudinga, grupę“, – pasakoja mokytojas ir priduria, kad tarp jų yra jaunųjų šaulių, susidomėjusių karybos studijomis ir jau tvirtai nusprendusių stoti į Lietuvos karo akademiją. Jie čia atvyko tikslingai, norėdami susirinkti daugiau informacijos apie stojimo sąlygas, reikalavimus ir pan.

„Vien atvažiavimas, susipažinimas ir viso to pamatymas duoda tam tikrą impulsą pradėti domėtis studijomis Karo akademijoje, o tai jau pirmas žingsnis renkantis jos siūlomas studijas, – paaiškina Benas Čepaitis. – Tokie renginiai padeda apsispręsti arba paskatina galvoti apie ateitį ir galbūt studijas Akademijoje. Savo akimis nepamatęs, pats nedalyvavęs, nesusipažinęs, jaunas žmogus sunkiai įsivaizduoja, kas čia vyksta.“

Atvirų durų dieną į Karo akademiją atvyko šaulių ne tik iš Šiaulių, bet ir iš Utenos, Marijampolės ir kitų Lietuvos miestų.

Ne vienas lankytojas patvirtino, kad tokie renginiai labai reikalingi, nes populiarina karininko profesiją.

BUVO PASIŪLYTA DAUG PRAMOGŲ

Visi buvo kviečiami dalyvauti ekskursijoje po Akademiją, pažiūrėti, kur gyvena ir mokosi kariūnai. Jie galėjo užsukti į Kariūnų batalioną, apsilankyti sporto komplekse, ramovėje, muziejuje, susipažinti su Akademijoje studijuojančiųjų buitimi, gyvenimo, laisvalaikio ir studijų sąlygomis. Susitikimuose kartu buvo pristatomos universitetinių studijų ir karinio rengimo programos, priėmimo į šią aukštąją mokyklą reikalavimai, karininko karjeros perspektyvos ją baigus.

Svečiai buvo supažindinti su šiuolaikine ginkluote – lazeriais ir dronais, patobulinta ekipuotės dalimi – šalmais, naujausiomis transporto priemonėmis – elektrociklais ir kt. Renginio metu vyko įvairūs kariniai žaidimai ir estafetės, svečiai galėjo pasimatuoti kario ekipuotę, išbandyti

2

3

akies taiklumą šaudydami lazeriniame trole, pasivažiinti kareiviškais vaišėmis. Jų laukė įvairios linksmos staigmenos. Šventės dalyvius virtuvės šefas Gianas Luca Demarco palepino ledais, limonadu ir kartu su Akademijos valgyklos meistrais paruoštu ypatingu patiekalu.

GALI DALYVAUTI ATRANKOJE

Lietuvos karo akademija yra vienintelė Lietuvoje universitetinė aukštoji mokykla, kariuomenei rengianti ir ugdanti visapusiškai išsilavinusius karininkus. Sėkmingai baigę Karo akademiją kariūnai

įgyja aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir pirmąjį karininko (leitenanto) laipsnį. Visi absolventai, atitinkantys jiems keliamus reikalavimus, pakviečiami į profesinę karo tarnybą.

Norintieji įstoti į Lietuvos karo akademiją ir, baigę studijas, tapti karininkais kviečiami dalyvauti atrankoje. Daugiau informacijos apie atranką galima rasti Lietuvos karo akademijos interneto svetainėje, stojantiesiems skirtame skyrelyje „Nuolatinės bakalauro studijos“ (www.lka.lt/nuolatinės-bakalauro-studijos).x

KARO LAUKO VIRTUVĖ

1

TEKSTAS: Raminta Kiudulienė

NUOTRAUKOS: Weatherhead East Asian Institute Columbia University National Army museum

1. 1915 m. fronte gaminamas kario maistas ant medžio anglių laužo.

2. Mongolų chanas Chubilajus ir Chabis verda maistą lauko virtuvėje.

Napoleono laikais atsirado posakis „Karys žygiuoja su savo pilvu“ (pranc. *Une armée marche avec son estomac*), kas reikštų, kad tuščiu skrandžiu kareivis nekariauja. Skamba logiškai: jei tiekiamas maistas kariams yra maistingas ir jo pakanka, tai tampa lyg varomoji jėga, kuri užtikrina, kad kariai galės ir toliau kovoti.

Jei prisimintume Romos imperijos laikus – akivaizdu, kad įrenginių ar karo lauko virtuvių nebuvo. Pasak istoriko Thomo R. Martino, romėnų kariai valgydavo tik tai, ką patiems pavykdavo susimedžioti ar kitaip atrasti. Dažniausiai tai būdavo žvėriena arba miežiai ir kviečiai, tačiau to tikrai nepakakdavo, todėl retais atvejais kariams būdavo įduodama vyno, kad sumažėtų tikimybė plisti bakterijoms organizme, ir alyvuogių aliejaus, kad bent taip kariai gautų organizmui reikalingų riebalų. Sumedžiotą mėsą romėnų kariai bent minimaliai apkepavo, todėl laužą ir ant jo kepamą laimikį jau sąlyginai galima vadinti tuomete lauko virtuve. Tiesa, kiek vėliau, Kryžiaus žygių metu, jau pastebima, kad karių racione atsiranda vis daugiau daržovių ir vaisių, kuriais jie skanindavo užpiltus grūdus, kas šiomis dienomis atrodytų, kaip mums visiems gerai žinoma užpilama košė. Rašytiniuose šaltiniuose pabrėžiama, kad tuo pat metu musulmonų karo lauko stovyklose jau buvo aptinkamos laužavietės su keliais katilais, kurias jie ir įvardijo kaip virtuves. Panašu, kad musulmoniškų šalių valstybių kariams jau pavykdavo gauti šilto, šviežiai virto maisto.

Metams, tiksliau sakant, bėgant amžiams – tobulėjo ir maistas. Jau iki XVIII amžiaus yra pastebima, kad kariai vis dažniau valgo žymiai visavertiškesnį maistą, tokį kaip sūdyta kiauliena ar virta jautiena. Žinoma, šalia tokio sotaus daavinio, kurį gaudavo du kartus per dieną, būdavo pridedamas ir gėrimas, tačiau tikrai ne vanduo. Visais atvejais buvo paskiriama trečdalis pintos vyno, romo ar džino.

Įdomu, kad karo lauko virtuvės istorijos lūžiu XIX amžiaus viduryje, panašu, tampa Krymo karas. Šio karo metu pagrindinis tiekiamas maistas kariams buvo sausainiai ir sūdyta mėsa ir visiškai jokių daržovių. Tad neretam kariui buvo išsivystęs skorbutas – liga, kurią sukelia ūmus vitamino C trūkumas ir kuri pasireiškia odos ragėjimu ir besiplečiančiu kraujavimu. Tokios prastos mitybos padariniai buvo akivaizdūs – statistikoje minima, kad dauguma atsidūrusių ligoninėje vyrų skundėsi skorbutu, o ne karo sužeidimais. Tokią susikloščiusią situaciją buvo bandoma išspręsti didele žaliųjų citrinų sulčių siunta, tačiau, deja, jų niekas taip ir negėrė.

Galų gale 4 tūkstančių kalorijų per dieną, sotas visavertis maistas kariams atsiranda tik Pirmojo pasaulinio karo metu. O svarbiausia – arbata! Dar vienas didelis žingsnis į priekį buvo tas, kad kariams buvo leista prie kasdienio maisto daavinio, gaunamo mūsų metu, pasiimti maisto ir iš namų, kurį vėliau vienu ar kitu būdu jau galėdavo pasišildyti naujai atsiradusiose

2

valgyklose ir lauko virtuvėse. Šios ir įprasmino visavertės mitybos sąvoką karo lauke.

Tiesa, nors vis labiau karo lauko stovyklose ėmė populiarėti lauko virtuvės, tarp apkasų naudotis tokiomis virtuvėmis ir gaminti maistą buvo vis dar per sudėtinga, todėl daugelis karių turėjo mažus stovus, ant kurių pasišildydavo savo daavinį. Jei tokių neturėdavo, maistą pasigamindavo savo dubenėliuose, kaitindami juos ant anglių ar medienos laužų. Populiariausias patiekalas būdavo troškiny, į kurį įsidėdavo konservuotos mėsos ar įsitrupindavo tokių pačių, metus iš metų gaunamų sausainių. Tokį paruoštą patiekalą išsidalydavo mažomis porcijomis į tas pačias skardines, kurios buvo tuščios dėl jau panaudotos mėsos.

Kalbant apie karių mitybą Pirmojo pasaulinio karo metu, reikėtų pabrėžti, kad lauko virtuvės karo lauke dar nebuvo taip plačiai naudojamos, kaip norėtųsi. Vis dar išlieka daaviniai, kuriuose dažniausiai būdavo ta pati džiovinta mėsa, vadinamieji krekeriai, šokoladas ir retais atvejais džiovinti vaisiai. Tiesa, kalbant apie karių mitybą būtent šiuo laikotarpiu, svarbu paminėti „Maconochie“ troškinio fenomeną. Broliai britai Makonočiai (Maconochies) laimėjo kariuomenės maitinimo konkursą, taip kurį laiką užsitikrino savo viešpatavimą karių mitybos rinkoje. Tiesa, kad ir kaip skaniai skamba supjaustytų ropių, morkų, bulvių, svogūnų, pupelių ir jautienos troškiny sultinyje, daugelis karių šį patiekalą vadino „žudiku“. Pašildytas troškiny buvo tikrai valgomas, tačiau šalto jo daugelis atsisakėdavo, nors ant skardinės buvo rašoma, kad valgomas tiek karštas, tiek šaltas. Ironiška, tačiau pašildyti tokiam troškiniai reikėdavo net pusvalandžio, kas yra sunkiai įsivaizduojama intensyvioje

fronto linijoje, tad daugeliui tekdavo šį troškinį valgyti šalta. Įvairūs šaltiniai, tarp jų ir karių atsiliepimai, troškinį įvardija kaip „pjaustytos daržovės, sustingusios gyvuliniuose riebaluose“ ar „nesuvokiamo pilvo pūtimo priežastį“.

Nors Antrojo pasaulinio karo metais vystėsi technologijos, dėl kurių maisto ruošimas lauko sąlygomis tobulėjo, dažnu atveju, esant aktyviam frontui, kariai būdavo nutolę nuo savo valgyklų ar lauko stovyklose esančių virtuvių. Panašu, kad tendencija išlieka ta pati – karys turėdavo nešiotis maisto daavinius. Tokie daaviniai Antrojo pasaulinio karo metu vadinosi „C racionas“. Toks C raciono maisto daavinys atsirado 1938 metais kaip pakaitas Pirmojo pasaulinio karo maisto daaviniai, kuris pasirodė per prastas, ne toks skanus ir per mažai maistingas. Taigi C raciono sudėtis atrodė taip: įvairių variacijų troškiniai skardinėse, pavyzdžiui, mėsos ir spagečių troškiny su pomidorų padažu; kumpio, sūrio ir bulvių troškiny; kiaulienos, makaronų ir pupelių troškiny; vištienos ir daržovių troškiny ir t. t. Prie visų šių pagrindinių patiekalų buvo pridedama kramtomoji guma, juodasis šokoladas, sausainiai ir cigaretės. Visas šio C raciono paketas aprūpindavo karį visai dienai, t. y. pusryčiais, pietūs ir vakarienė, o kalorijų skaičius siekia net 3 700. Vėliau tokį daavinį pakeitė vėl kitos sudėties vadinamieji MRE (*Meal Ready – to – Eat*).

Pasaulyje įsivyravus Šaltajam karui, įvairių karinių pratybų ir mokymų metu ypač padidėjo poreikis gaminti maistą lauko stovyklose. Šio laikotarpio karo lauko virtuvėlės eksponuojamos ir Karo technikos ekspozicijoje, tačiau apie tai kitame žurnalo numeryje, kuriame ne tik bus apžvelgta eksponuojama technika, bet ir Lietuvos kariuomenės mitybos ypatumai. x

SAJOS ATKŪRIMAS

TEKSTAS: Karolina Kinderytė
NUOTRAUKA: SAJOS archyvas

1934 metais Vytauto Didžiojo universitete įkurta Lietuvos šaulių studentų korporacija „Saja“ vienijo ir vis dar tebevienija Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojančius šaulius. Tuo metu Lietuvoje veikė apie 30 korporacijų, tačiau Antrojo pasaulinio karo bei sovietinės okupacijos metais studentų susivienijimai buvo griežtai draudžiami, dėl to tuo metu korporatyvizmas Lietuvoje užmigo, tradicija nebuvo tęsiama.

Po ilgos pertraukos, vos tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę, korporatyvizmas Lietuvoje buvo atkurtas. Atgimė korporacijos, gyvavusios dar tarpukario laikotarpiu, kai kurios sukurtos naujos. Visas gyvavusias ir gyvuojančias korporacijas vienija bendros vertybės, tokios kaip Tėvynės meilė, patriotiškumas, visuomeniškumas ir bendruomeniškumas.

Korpl Saja nebuvo viena pirmųjų, kuri buvo atkurta, tačiau, kaip patys šauliai mini, noras suburti šaulius studentus bei nenutraukti šauliškos veiklos pabaigus mokyklą, išvykus studijuoti buvo labai stiprus. Dėl to 2007 metais buvo įkurta šaulių studentų klubas, kurio vadovas, dabartinis korporacijos „Saja“ sendraugis Tomas Šyvokas dalijasi savo patirtimi su Jumis.

Paklaustas apie idėją, kodėl ir kaip kilo mintis suburti šaulius studentus į klubą, Tomas nostalgikiškai prisimena laikus, kai buvo Alytaus šaulių rinktinės jaunųjų šaulių vadas. Kai suprato, kad veikla nustos, vos tik išvyks studijuoti į kitą miestą, o noras veikti Lietuvos šaulių sąjungoje liks, suprato, kad tokių kaip jis – ne vienas. Taip ir kilo mintis suburti šaulius studentus kartu – į klubą. Tai nebuvo atskiras LŠS padalinys, visi klubo nariai išlaikė narystę savo šaulių rinktinėse. Tai buvo vieta, kur šauliai galėjo išlaikyti šauliškos veiklos tęstinumą studijų mieste, tarsi būrelis, bendraminčių susibūrimas studijų laikotarpiu, pasakoja Tomas.

Dabar, praėjus daugiau nei dešimčiai metų nuo klubo įsteigimo, kyla mintis, kodėl vis dėlto nebuvo iškart atkurta korporacija. Pasak Tomo, tarpukario metu veikusi korporacija „Saja“ nebuvo labai žinoma, ir pats Tomas apie ją sužinojo tik įsteigus klubą iš bendraminčių, šaulių studentų. Tarp jų buvo ir dabartinė KorplSaja sendraugė Aneta Stankevičienė, kuri Lietuvos šaulių sąjungoje skaičiuoja ne pirmąją dešimtį.

Aneta Sąjungoje matė visokių laikotarpių: nuo visiško aktyvumo iki ramesnių laikotarpių. Pasak Anetos, viskas įvyksta savu laiku. Taip ir įvyko. 2010 metais būrys akademiškų šaulių kalbėjo: „Kada, jei ne dabar? Kas, jeigu ne mes?“ Klubas vieningai nusprendė pratęsti istoriją, kurią kūrė tarpukariu veikusi korporacija „Saja“.

„Korporacijos ilgaamžiškumui išlaikyti svarbiausias elementas – žmonės“, – teigia Tomas.

Aneta – viena iš pagrindinių atkūrėjų – prisimena, kad buvo labai didelis palaikymas iš bendražygių, visi klubo nariai buvo be galo užsidegę įgyvendinti šią idėją.

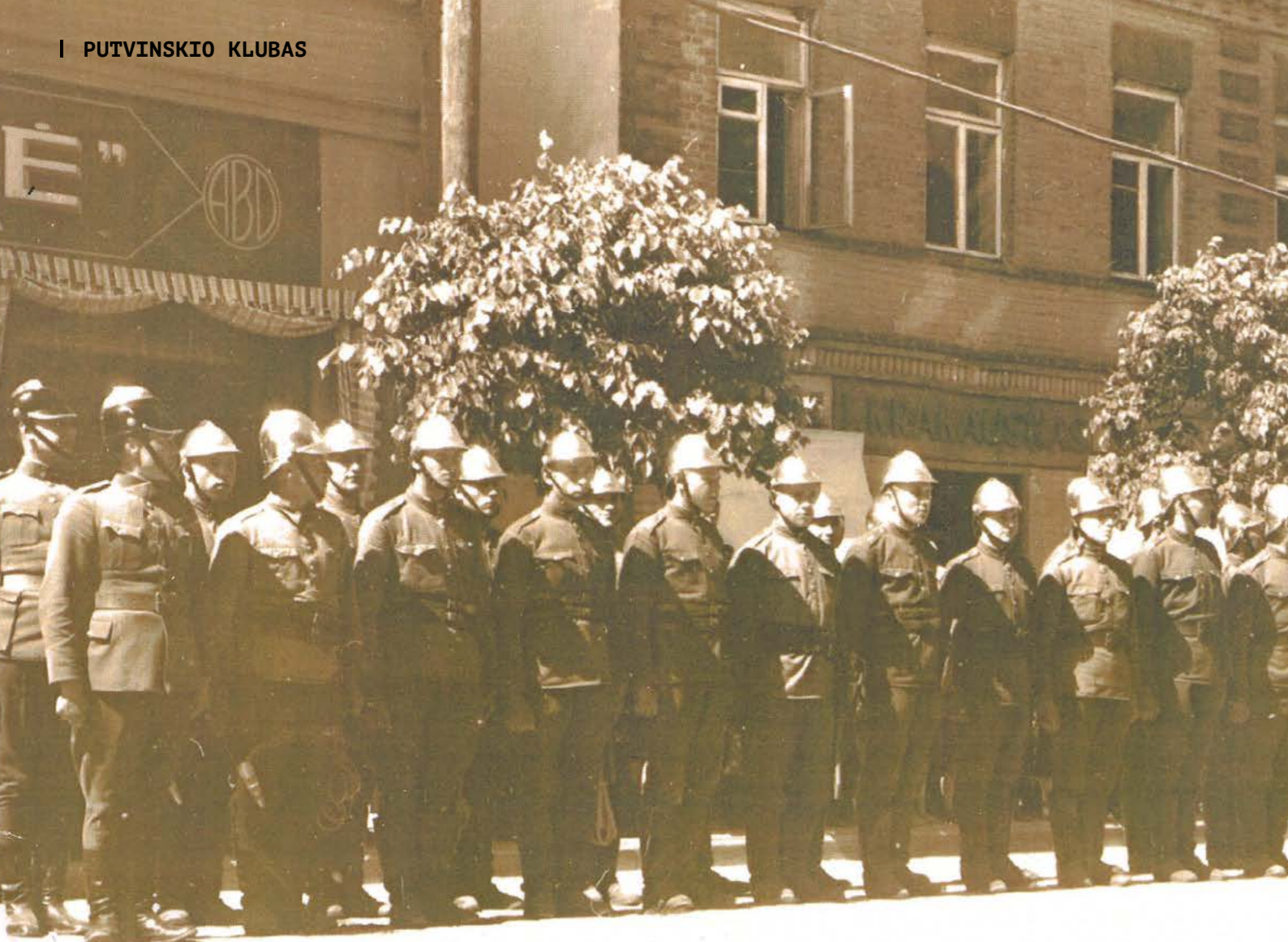
Šiuometė korporacija bandė tęsti veiklą, kokią įgyvendino tarpukario korporacija, ne tik veiklą, buvo svarbu atkurti ir simboliką: kepurėles, juosteles. Istorinių atributikų pavyzdžių nebuvo lengva rasti, tačiau galime didžiuotis, kad istorinė simbolika sutinka su ta, kurią sąjūnai nešioja dabar. Taip pat buvo bandomos tęsti šaulių studentų kultūrinės, karinės, sportinės ir pilietinės veiklos.

Aneta džiaugiasi, kad 2010 metais jau atsikūrusios korporacijos palaikė „Sajos“ atgimimą ir atkūrimo iškilme dalyvavo ne tik mūsiškiai, bet ir kitų Lietuvos studentų korporacijų delegatai, o bėgant metams ryšys tarp korporacijų tik stiprėja. Korporacijos ir šiomis dienomis kartu rengia tradicines iškilmes, kultūrinės, pilietinės veiklas.

„Korporacijos ilgaamžiškumui išlaikyti svarbiausias elementas – žmonės“, – teigia Tomas. Šauliai studentai, kurie mato prasmę burtis drauge. Tik žmonės gali užtikrinti veikos tęstinumą, tradicijų išlaikymą. Sendraugė Aneta visiems šauliams linki drąsiai nerti į LŠS veiklą, bet prisiminti, kad Sąjungą kuriame mes visi – šios organizacijos nariai. Kuo mes aktyvesni Lietuvos Šaulių sąjungoje, tuo stipresnė visa sąjunga. x

14

1

Tarpukario Lietuvoje kovai su gaisrais, be profesionalių ugniagesių komandų, išlaikomų valdžios institucijų, buvo formuojamos ir šaulių ugniagesių komandos, ne kartą pasižymėjusios likviduojant gaisrus ir įvairių stichinių nelaimių pasekmes.

1. Kauno šauliai ugniagesiai rikiuotėje Imanuelio Kanto gatvėje Kaune.

KOVOJANT SU UGNIMI

15

TEKSTAS: Stasys Ignatavičius
NUOTRAUKA: LŠS archyvas

Kad 1919 metais savo veiklos kelią pradėję šauliai, kurių tradicijas šiandienė organizacija tęsia, puoselėja ir plečia, pasižymėjo Nepriklausomybės kovose ir atvaduojant Klaipėdos kraštą, žino daugelis, ir ne vien šauliai. Tačiau apie faktą, kad apirimus kovoms šauliai

stoję į kovą su ugnimi, ko gero, ne kiekvienas girdėjo ar žino. Gaisrai, stichinės gamtos nelaimės ir įvairios avarijos įvyksta be įspėjimo ir labai nelauktai. Tarpukario Lietuvoje kovai su gaisrais, be profesionalių ugniagesių komandų, išlaikomų valdžios institucijų, buvo formuojamos ir šaulių ugniagesių komandos, ne kartą pasižymėjusios likviduojant gaisrus ir įvairių stichinių nelaimių pasekmes.

Ukmergės brandmajoras jau buvo šaulys. Tais pačiais metais šaulių rinktinių vadų iniciatyva buvo organizuoti šaulių ir savanorių ugniagesybos kursai Alytuje ir Telšiuose. Po šios iniciatyvos buvo suformuotos keliolika šaulių gaisrininkų komandų, ir jau rugsėjo mėnesį šauliai sudarė 14 proc. visų Lietuvos ugniagesių. Kurį laiką šaulių ugniagesių komandos veikė savarankiškai, neturėdamos nei centrinės vadovaujančios įstaigos, nei įstatų. Juos 1930 metų gruodžio 13 dieną ir 1931 metų sausio 14 dieną patvirtino krašto apsaugos ir vidaus reikalų ministrai. Komandų, kurias formavo rinktinės ir būriai, tikslai buvo: „Be gaisrų, padėti per gaivalines nelaimes ir rūpintis priešakine apsauga kilus karui.“ Rinktinių vadai buvo miestų ir apskričių komandų brandmajorai, o Sąjungos štabo ugniagesių inspekcijos nariai – brandinspektoriai, jos vedėjas – branddirektorius. Taisykles ir instrukcijas leido Sąjungos vadas (tuomet – LŠS viršininkas), ugniagesių inspekcija ir rinktinių vadai. Šaulių ugniagesių komandų nariai galėjo būti ir ne šauliai, bet komandų viršininkai turėjo būti šauliai – atsargos karininkai ar kariai. Centrinę šaulių ugniagesių vadovybę, įsikūrusią LŠS štabe, sudarė trys brandinspektoriai ir branddirektorius. 1931 metais brandinspektoriais buvo paskirti mjr. Motiejus Karaša, kpt. Antanas Goncerauskas ir kpt. Antanas Petruškevičius. Branddirektoriumi iki 1933 metų buvo mjr. A. Ružancovas, vėliau – mjr. M. Karaša.

Pirmosios mintys steigti šaulių ugniagesių komandas buvo išreikštos 1920 metais, kai Šaulių sąjungos vadovybė išleido instrukciją, kurioje LŠS skyrių vadams, be kitų užduočių, nurodoma būriuose „sudaryti gaisrininkų komandas“. Tačiau praktiškai šis darbas buvo pradėtas vykdyti tik 1928 metais, kai kpt. Juozo Navikevičiaus iniciatyva Ukmergėje buvo įsteigta šaulių ugniagesių komanda. Tais pačiais metais šaulių ugniagesių komandos buvo suformuotos Mažeikiuose ir Viešniuose. Kadangi tarp šaulių ugniagesybą išmanančiųjų skaičius buvo ne itin gausus, 1930 metais prie Vytauto Didžiojo karininkų kursų buvo organizuoti ugniagesybos kursai, kuriems vadovavo mjr. Aleksandras Ružancovas (vienas iš gudų pėstininkų bataliono kovai su bolševikais steigėjų, istorikas, bibliografas, Vyčio Kryžiaus ordino kavaliereus, pulkininkas leitenantas). Kariuomenės štabo raginimu šiuos dvisavaitinius kursus baigė 11 šaulių rinktinių vadai. Štabui pageidaujant Kauno, Marijampolės, Rokiškio, Raseinių, Mažeikių, Kretingos, Biržų ir Alytaus šaulių rinktinių vadai sutiko, reikalui esant, eiti apskrityse brandmajorų (brandmajoras – miesto ugniagesių komandos viršininkas) pareigas, o

Patvirtinus šaulių ugniagesių komandų įstatus ir priėmus kai kuriuos teisinius aktus, 1931 metų birželio 1 dieną Lietuvoje jau buvo įregistruotos 128 ugniagesių komandos, kuriose buvo 2 442 ugniagesiai, iš jų 1 588 šauliai. 1933 metais šauliai sudarė 47 proc. visų Lietuvos ugniagesių, todėl Sąjungos ugniagesybos inspekcija buvo pakviesta į Lietuvos ugniagesių organizacijų sąjungą (LUOS). 1937 metų sausio 1 dieną 21-oje šaulių rinktinėje buvo 192 ugniagesių komandos ir 5 591 narys. 1938 metais šauliai ugniagesiai turėjo 9 ugniagesių automobilius ir 20 motorinių siurblių. 1932 metais į gaisrus šauliai vyko 141 kartą, 1937 metais – 96 kartus. Tas iškvietimo į gaisrus mažėjimo skaičius reiškęsi tuo, kad šauliai tuometei Lietuvos visuomenei vesdavo seminarus ir paskaitas apie saugų elgesį su ugnimi, mokė, kaip nuslopinti nedidelius gaisrus. Šaulių ugniagesių komandose buvo ir moterų (apie 100), kurios, kaip ir vyrai, dalyvavo gesinant įsiliepsnojusius gaisrus.

Ugniagesių gelbėtojų tradicijos atgimsta ir šiandienėje Šaulių sąjungoje. Pirmieji požymiai jau matomi: Mažeikių šaulių kuopoje susibūrė ugniagesių gelbėtojų

komanda, turinti šiai veiklai automobilį. Daug metų priešgaisrinės apsaugos tarnyboje tarnauja LŠS Garbės sargybos kuopos vadas Saulius Slavinskas ir šios kuopos šaulys Dainius Abalmasovas. Dera paminėti ir tai, kad Klaipėdos šauliai aktyviai dalyvavo likviduojant miško gaisrus Smiltynėje. 1997 metų liepos 2 dieną LR Seime priimtame Lietuvos Respublikos šaulių sąjungos įstatyme tarp kitų Sąjungos tikslų ir uždavinių numatyta, kad šauliai teikia pagalbą policijai ir Civilinės apsaugos tarnybai avarinių ir stichinių nelaimių atvejais, kai gresia pavojus žmonių gyvybei ir turtui. x

OLAKALNIS, VADINAMAS ŠAULIAKALNIU

TEKSTAS: Birutė Malaškevičiūtė

Senosios nuotraukos saugo ne tik kadaise užfiksuotas akimirkas, istorinius įvykius, vietas bei asmenybes, tačiau neįgudusią akį jos gali šiek tiek ir apgauti. Perskaitome užrašą po nuotrauka ir tikime, kas parašyta, juk nuotrauka sena, kas patikrins – tiesa ar ne.

Po šia nuotrauka, kuri 1958 metais buvo išspausdinta albume „Dainava“, parašyta „Turistai Olakalnyje“.

Jie kopia į Alytaus rajone, netoli Miroslovo, Bendrių kaime, esantį Olakalnį, šaulių 1934 metais pavadintu Šauliakalniu. Jei nenurodytume datos ir pasakytume, jog tai jaunieji šauliai – turbūt patikėtumėte... Albumo autoriai (poetas Anzelmas Matutis ir fotografas Vytautas Stanionis) tuokart po nuotrauka nerašė antrojo kalno pavadinimo (juk buvo sovietmetis), tačiau ir neparašė, kad į kalną kopia pionieriai ar komjaunuoliai.

Sklandė kalbų, kad kalne Napoleono armija buvo paslėpusi lobį ir XIX amžiaus viduryje Bendrių dvaro skerdžius dešimt dienų kiekvieną rytą rasdavo po vieną sidabrinę monetą.

Šio kalno rašytinė istorija siekia dar 1859 metus, kai žymus Lenkijos miškininkas ir kraštotyrininkas Aleksandras Polujanskis Varšuvoje išleido knygą „Kelionės po Augustavo guberniją moksliniais tikslais“. Pasakodamas apie Miroslovo apylinkes paminėjo, „kad šalia miestelio yra kalnas, piliakalniu vadinamas, ant kurio stovi nedidelė mūro koplytėlė, o į šį ramų gamtos prieglobstį ateina nusiramimo ieškoti gyvenimo vargų prispausti žmonės. Pasakojama, kad pagonybės laikais čia buvo aukojamos įvairiausios aukos dievams.“

Vietos gyventojai ir šiais laikais Šauliakalnį pavadina Miroslovo piliakalniu. Nors mokslininkai su tuo nesutinka ir sako, jog kalnas neturi piliakalniui būdingų bruožų, tačiau dar prieškariniu žmonių sakė „ką tie mokslo žmonės apie gyvenimą supranta...“ Todėl nenuostabu, jog ši vietovė apgaubta daugybės legendų. Šiandien galime tik spėti, kas tiesa, o kas tik gražūs pasakojimai. Minima mūro koplytėlė buvo uždengta stogu, o viduje stovėjo į žemę įkastas medinis kryžius. Kol kas paslaptis gaubia jos pastatymo istoriją. Pasakoja, kad aplink ją buvo matyti daug žmonių kaulų. Tikėtina, jog čia kadaise buvo kapinės. Tačiau vietiniai senoliai ir tam turėjo paaiškinimą. Kadaise šalia Olakalnio buvo dar vienas kalnas, irgi piliakalnis. Vietinio dvaro ponas turėjo labai gražią dukrą, kurios rankos parašė du apylinkių dvarponiai. Merginos tėvas išsiuntė abu jaunikaičius medžioti. Jie turėjo nušauti stirną, kurių šiose apylinkėse buvo daug, kuris pirmas tą padarys – galės vesti mergaitę. Tačiau nė vienas stirnos nenušovė. Grįždami jaunikaičiai susitiko ant šių kalnų, ir vyresnysis nuo Olakalnio šovė į jaunesnįjį, buvusį ant antrojo piliakalnio, ir jį nušovė. Gražioji mergelė žuvusįjį mylėjo – čia jo bevergdama numirė. Juodu palaidojo ant piliakalnio. Po šio įvykio ir dvaro ponai dvikovose ant šių piliakalnių vienas į kitą šaudydavo. Čia ir būdavo palaidojami, todėl ir vaidenosi. Bendrių dvaro ponai dažnai kviesdavo kunigus, kurie per procesijas su visomis bažnytinėmis išskilmėmis kalnus šventindavo, kad vaiduokliai ponams ramybės nedrumstų.

1943 metų vasarą iš koplyčios buvo likę tik griuvėsiai. Vėliau – atstatyta.

Petras Biržys (Pupų Dėdė) 1931 metais knygoje „Lietuvos miestai ir miesteliai. Alytaus apskritis. Dzūkų kraštas“ pateikė savo Olakalnio istorijos versiją: „Tarp Miroslovo ir Bendrių dvaro yra piliakalnis Olakalniu vadinamas. Buvęs tame dvare labai žiaurus ponas vardu Slaboda. Nuo jo ir prasidėjo vietovardis. Jis turėjo sūnų vardu Miroslav, kurį jis labai mylėjęs ir jo garbei savo bažnytkaimį pavadinęs

Miroslavu. Slaboda buvęs labai nedoras ir piktas ponas. Kartais ant ko supykdavęs, šaukdavęs ant piliakalnio, liepdavęs nukirsti chlopui galvą, o jam sako ataugsianti antra. Ant piliakalnio ir dabar tebestovi sena, kažki kieno ir kam statyta koplytėlė.“

Sklandė kalbos, jog kalne Napoleono armija buvo paslėpusi lobį ir XIX amžiaus viduryje Bendrių dvaro skerdžius 10 dienų kiekvieną rytą rasdavo po vieną sidabrinę monetą. Žinant šį faktą reikėtų labai rimtai susimąstyti – kur tik Lietuvoje nėra Napoleono karių paslėptų lobių... Paklausinęs vietovėse, kur ši armija žygiavo vos ne po kiekvienu medžiu, akmeniu ar kokiam kalne po lobį užkasdavo. Ir iš kur gi tas prancūzų toks dosnumas mūsų kraštui...

Tarpukario Miroslovo šauliams nė motais buvo įvairūs pasakojimai apie Olakalnio vaiduoklius, neieškojo ir čia paslėptų lobių. Šią vietą mielai pasirinko savo susibūrimams ir 1934 metais kalną pavadino Šauliakalniu. x

1. Olakalnis.

2. Olakalnio koplyčia tarpukariu.

Nuotrauka iš Petro Biržio knygos „Lietuvos miestai ir miesteliai. Alytaus apskritis. Dzūkų kraštas“, 1931.

KOLDŪNAI

TEKSTAS: Vytautas Radzevičius
NUOTRAUKA: Julius Kalinskas (15min.lt)

Koldūnai, virtiniai, mantai, chinkaliai ir t. t. Kažką panašaus, kai į miltų tešlą uždaromas įdaras, rasi bene visame pasaulyje. Ir kiekviena tauta turi savas tradicijas. Manau, kad sukant koldūnus svarbiausia yra tai, jog dalyvautų visa šeima ar draugų kompanija. Tai puikus bendravimo būdas ir gera socializacija. Tereikia didelio stalo ir geros nuotaikos.

Jums reikės:
8 valgytojams

Tešlai:

- 1 kg miltų
- 3 plaktų kiaušinių
- stiklinės vandens su ištirpdytu šaukštu druskos.

Įdarai:

- 1 kg mėsos (kalakutienos ir vištienos per pusę – galite bandyti ir kitus mėsos variantus, klasikinis – jautiena ir kiauliena)
- 2 didelių svogūnų galvų
- šaukštelio maltų juodųjų pipirų
- šaukštelio druskos
- pusės stiklinės vandens.

Padažui:

- 2 skiltelių trintų česnakų
- maltų juodųjų pipirų pagal skonį
- koldūnų nuoviro.

Kaip gaminti

- Supilkite miltus į krūvą ant stalo ir jų viduryje padarykite duobutę. Į ją supilkite kiaušinius ir vandenį. Po truputį išmaišykite ir minkykite susidrekindami rankas vandeniu, – tešla turi būti tarsi kaip plastilinas.
- Kai išminkysite, tešlą įdėkite į plastikinį maišelį. Pusvalandį palaikykite kambario temperatūroje ir pusvalandį – šaldytuve.
- Mėsą kartu su svogūnais sumalkite. Įberkite pipirų, druskos, įpilkite pusę stiklinės vandens ir viską gerai išminkykite.
- Atsignybę gabalėlį tešlos, iškočiokite stiklinės skersmens paplotėlį ir išpjaukite jį su stikline. Į paplotėlį dėkite šaukštelį mėsos įdaro, perlenkite per pusę, suspauskite kraštus, sulenkite koldūną per siūlę ir sujunkite galus.

- Užvirinę vandenį su druska, sudėkite į jį koldūnus, atsargiai pamaišykite, kad nesuliptų. Kai koldūnai iškyla, virkite kelias minutes, kad neiširtų – mėsos sultinys turi likti koldūno viduje.
- Į atskirą dubenėlį išspauskite dvi česnakų skilteles, įberkite maltų juodųjų pipirų pagal skonį ir užpilkite samčiu sultinio, kuriame virė koldūnai. Išmaišykite ir užpilkite ant koldūnų. Taip pat skanu su sviestu ar grietine.
- Jei koldūnų pridarėte per daug, nevirtus juos galite užšaldyti. x

SVEIKINAME

Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių (Alytaus apskr.) 1-osios rinktinės šaulius:

VILIUS SEMEŠKA – 50 M.
KRISTINA PANGONIENĖ – 40 M.

Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės šaulius:

KĘSTUTIS MEČYS MUGAS – 80 M.
LEONIDAS CHARDINAS – 75 M.
RYTIS URBONAVIČIUS – 50 M.
LAURYNAS SAKALAUSKAS – 30 M.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių (Šiaulių apskr.) 6-osios rinktinės šaulius:

ZITA URBONIENĖ – 85 M.
KĘSTUTIS BUKANTIS – 60 M.
DIANA NAVICKIENĖ – 55 M.
EVALDAS NAVICKAS – 25 M.
NOMEDA ŠNAPŠTYTĖ – 25 M.
LAURITA MAČANSKYTĖ – 20 M.

LDK Kęstučio šaulių (Tauragės apskr.) 7-osios rinktinės šaulius:

EGIDIJUS KURLINKUS – 55 M.
ELIGIJUS KRIAUCIŪNAS – 55 M.
AIDAS JANONIS – 50 M.
LORETA VOLUNGĖ – 50 M.
MODESTAS ŠLEPAVIČIUS – 45 M.

Žemaitijos šaulių (Telšių apskr.) 8-osios rinktinės šaulius:

GIEDRĖ MERKELYTĖ – 25 M.
ARŪNAS BUBLIAUSKAS – 50 M.
LAURYNAS MILIUS – 30 M.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių (Utenos apskr.) 9-osios rinktinės šaulius:

KĘSTUTIS JATULIONIS – 65 M.
ROMANAS VARKAVIČIUS – 65 M.
JANINA NAZAROVIENĖ – 60 M.
JONAS TAMOŠIŪNAS – 50 M.

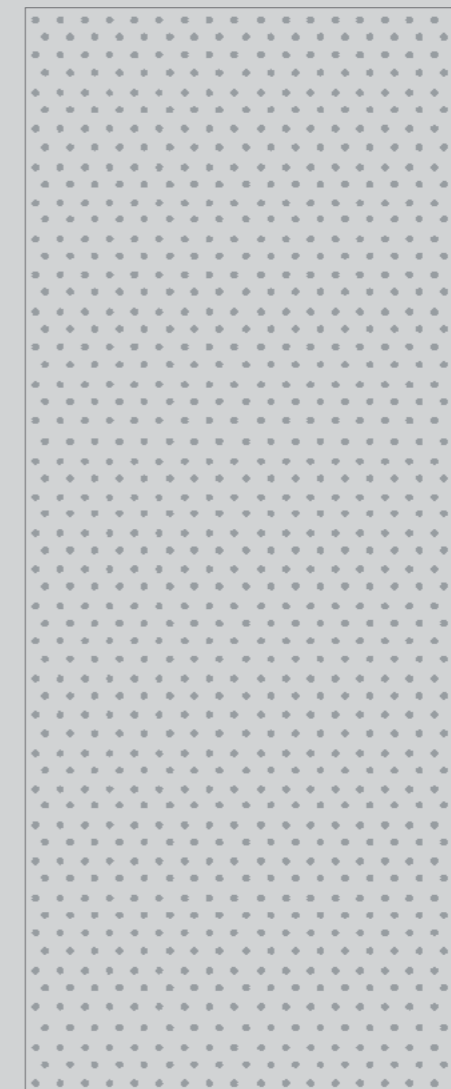
Išeivijos šaulius:

Kadenciją baigusį LŠS išeivijoje vadą **JULIŲ R. BUTKŲ** – 86 m.

LŠSI CV narę, jūrų šaulių kuopos „Klaipėda“ šaulę **IRENĄ ŠALAVIEJIENĖ** – 65 m.

Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ šaulį **ERNESTĄ LUKOŠEVIČIŲ**.

Jaunimo reikalų LŠS išeivijoje vadovą, Vytauto Didžiojo rinktinės šaulį **GEDIMINĄ GRAŠIŲ** – 30 m.

Karaliaus Mindaugo šaulių (Vilniaus apskr.) 10-osios rinktinės šaulius:

KRISTINA MARČIUKAITIENĖ – 70 m.
AUDRIUS BUZYS – 55 m.
ARMINAS CICĖNAS – 55 m.
ROLANDAS PETRAUSKAS – 55 m.
ARŪNAS SURDOKAS – 55 m.
AINIS RAZMA – 55 m.
NARIMANTAS ŽIGUS – 55 m.
EVALDAS MATIUKAS – 50 m.
ARŪNAS BERNOTAS – 45 m.
MINDAUGAS BIKAUSKAS – 45 m.
EDMUNDAS JAKILAITIS – 45 m.
KAZIMIERAS REIMERIS – 45 m.
MANTAS ŽUKAUSKAS – 45 m.
MINDAUGAS GEDEIKIS – 40 m.
KASTYTIS KISELIOVAS – 40 m.
VALDONĖ OVADNEVIENĖ – 40 m.
EGIDIJUS PARNARAUSKAS – 40 m.
RŪTA ŽUKAITĖ – 40 m.
LINAS BUČINSKAS – 40 m.
ROBERTAS FILISTOVIČIUS – 40 m.
GINTAS BALČIŪNAS – 35 m.
IGNAS RAČKAUSKAS – 35 m.
AURIMAS RUDINSKIS – 35 m.
JONAS ZELBA – 35 m.
PAULIUS JASMONTAS – 35 m.
MILENA MARTINKEVIČ – 20 m.

UŽJAUČIAME

Mirus mylimai **MAMAI**, reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir linkime stiprybės šauliui Arvydui Norkūnui ir šeimai.

Šalčininkų 1011-osios kuopos šauliai ir jaunesni šauliai.

Mirus **JONUI GAIDŽIUI**, Druskininkų Giedriaus Matulionio 103-osios kuopos šauliui, nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

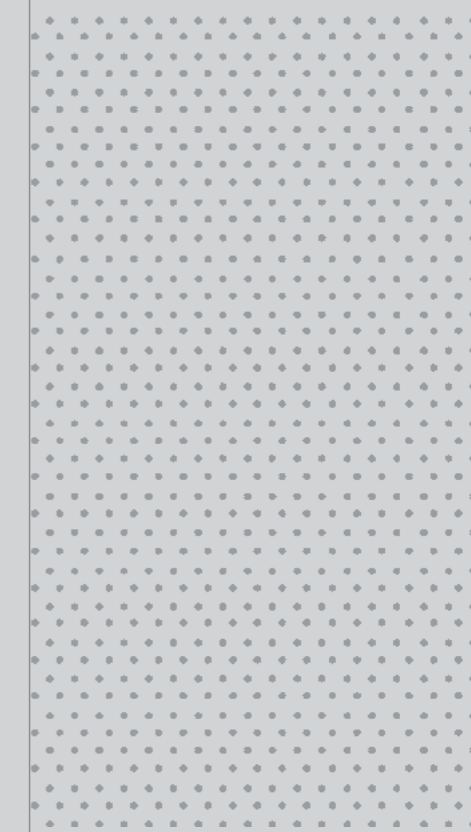
Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės vadas ir šauliai

Mirus Radviliškio kuopos vadui **PRANUI SLUCKUI**, nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šauliai

Mirus mylimai **MAMAI**, reiškiamo nuoširdžią užuojautą šauliui Vytautui Gipui.

Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės 1003-iosios kuopos šauliai.

KOVAI SU PRIEŠU IR KARUI REIKIA RUOŠTIS DAR TAIKOS METU

Mokslo studijos „Kaip laimėti partizaninį karą?“ pristatymas LKA Karo mokslų informacijos ir leidybos centre

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Karo mokslų informacijos ir leidybos centre balandžio 28 dieną buvo pristatyta Akademijos išleista mokslo studija „Kaip laimėti partizaninį karą?“, kurios autoriai – Artur Plokšto, Andrejus Demeško ir Irmantas Grušauskas.

Leidinyje pateikiama nekonvencinių [partizaninių] karų analizė su išvadomis Lietuvai. „Vertinant šių dienų Lietuvos geopolitinę situaciją, partizaninis karas gali tapti lemiamu veiksmu išsaugant nepriklausomybę – užkertant kelią okupantų valdžios pripažinimui ir ruošiant dirvą sąjungininkų pajėgoms atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją. Jam būtina ruoštis taikos metu“, – sako knygos autoriai.

„Idėja parengti tokią knygą kilo neatsitiktinai. Vykstant diskusijoms apie teritorinę gynybą, iškilo klausimas, ar partizaninis karas gali būti svarbesnis už tradicinį karą. Taip pradėjome nagrinėti nekonvencinių karų problematiką, – leidinio atsiradimo priežastis pristato Akademijos lektorius A. Plokšto. Pasak knygos autoriaus, ji tampa lemiamu didelių karinių konfliktų veiksmu. Tai matyti išstudijavus aštuonių XX amžiaus antrosios pusės karų, aprašytų įvairiuose istoriniuose šaltiniuose, eigą.

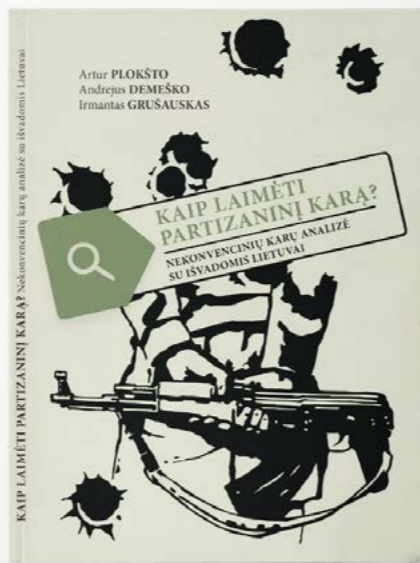
Karų analizę A. Plokšto, A. Demeško ir I. Grušauskas atliko prieš porą metų, todėl leidinyje neanalizuojamas pernai pasibaigęs Afganistano karas. Taip pat tada niekas nenumatė, kad Ukrainoje vyks toks karas, kokį pasaulis mato šiomis dienomis. Tačiau ir jį nagrinėti galima pagal tuos pačius leidinyje pristatytus kriterijus. Konkrečių karų analizė parodė, kad pergalei reikia daugelio veiksnių, bet nebūtinai visų kartu.

Konvenciniai karai studijoje dažnai vadinami partizaniniais karais. „Žodį „partizaniniai“ vartojome tik todėl, kad visuomenė geriau jį supranta, – paaiškina Karo akademijos lektorius A. Plokšto. – Politikai partizanų vadina ir banditais, ir laisvės kovotojais, neformaliais ginkluotais gynėjais, ir pan. Tų reikšmių yra labai daug. Tačiau aiškiai neapibrėžiame, kas yra partizaninis karas, nes turime kalbėti apie netiesioginius jo veiksmus ir strategiją. Yra tokių situacijų, kai net neatrodo, kad vyksta karas.“

Knygoje pateiktos išvados rodo, kad nekonvencinio karo esmė – sunaikinti priešą lėtai, palaužti jo valią, kad jis pasitrauktų arba tiesiog žlugtų. Tad ir partizanų taktika yra tokia: jie nekojoja tada, kai gali pralaimėti, ir kovą pradeda savo pasirinktoje vietoje bei pasirinktu laiku, kai mato, kad pasieks pergalę.

„Partizanai laimi tada, kai nepralaimi. Jeigu jų nesutriuškina, jau tada jie laimi“, – patvirtina A. Plokšto.

„Kaip laimėti partizaninį karą?“ – tai mokslo studija, kurioje pirmą kartą Lietuvoje pristatyta tokia karų klasifikacija ir jų analizė padeda padaryti išvadas, kokie veiksniai lemia pergalės nekonvenciniuose karuose. Jos autoriai neįvardija konkretaus skaitytojo, kam skirta ši knyga, nes ji parašyta taip, kad ją galėtų skaityti ne tik mokslininkai, bet ir kiekvienas, susidomėjęs šia problema, ir rasti sau naudingos informacijos ir patarimų – ką galima atlikti taikos metu, kad būtų pasiruošta tokiam partizaniniam karui. x

TAVO KALIBRO UNIVERSITETAS

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA

PRISIJUNK IR TU

+370 682 31072

PRASMINGA IR
GERBIAMA
PROFESIJA

100 % VALSTYBĖS
FINANSUOJAMOS
STUDIJS

3 BAKALAURO
STUDIJŲ
PROGRAMOS

STIPENDIJA IR
KARIŲ SOCIALINĖS
GARANTIJOS

GARANTUOTA
DARBO VIETA

DINAMIŠKA
KARJERA
LIETUVOS
IR NATO
INSTITUCIJOSE

www.lka.lt

lka.atranka@mil.lt
[@KaroAkademija](https://www.facebook.com/KaroAkademija)
[@lietuvas_karo_akademija](https://www.facebook.com/lietuvas_karo_akademija)
[@Lietuvos karo akademija](https://www.facebook.com/Lietuvos_karo_akademija)

TRIMITAS

IR PRIEŠ ŠIMTMETĮ SKAITYTAS

+
Užsiprenumeruok
„TRIMITĄ“ ir
paragink kitą!

Žurnalas TRIMITAS leidžiamas kas mėnesį.

Žurnale TRIMITAS – šaulystė, karyba, istorija, kelionės, pasaulio pažinimas, išgyvenimo patirtys, lauko virtuvė ir galvosūčiai. Kiekvienam yra ką skaityti.

Žurnalą TRIMITAS galima užsiprenumeruoti Lietuvos pašto skyriuose ir internetu:

www.zurnaluprenumerata.lt
www.prenumeruok.lt

Prenumeratos kaina:

12 mėn. – 20 eurų
6 mėn. – 10 eurų
3 mėn. – 5 eurai